

legújabb mes-
szereplők: Cary
Todd. Hely-
kor: Nevada.
kor: Nevada.
kor matiné 15 óra
kal: A cirkusz
nyes történet az

MUSOR

urópal

USZTUS 10

zélőúság. Gram-
18.45: Beszélőúj-
19.40: Rádió-
hekar. 20.30: Fel-
lin és gitár. 21.15
zene.

Rékai Miklós ze-

Suppé: A szép
Eysler: Az asz-
g. Strauss: Csá-
vsky: Spanyol
tetés a szerályból
gő a „Pierette”
imból. Kálmán:

ó az Egyetemi
jelentés.

s Postászenekar
zabady-Massenet.
Rossini: A tolvaj
tek a Peer Gynt-
k a kuruc világ-

időjárásjelentés.

felolvasása: „Em-
friedre”

zés, időjárásjelen-

ársaság irodalmi

rtá és felolvasas-

s tag. Régi világ.

ne.

ek Hilda bécsi da-

melzene kísérettel.

gyes hangv.

akoztató zene.

rettrészletek.

zene.

szzene.

20.15: Népszerű

detések

kolozsvári uricsa-

szerepléssel, kitűnő

rel Vlaicu (Bánfy

plás fiu vagy leány

lnál teljes ellátást

zongora. Szappan-

g volt Széchenyi

hi háztulajdonosnál

nó bizonyítványok

német, hébert

etta Molnár, Zavel

Ferdinand.

ITES

nkáknak montiro-

ranyozását és javi-

ndó kiállítás. Som-

uliu Maniu.

leányokat felvesz

mérsékeltébb áron

Halászné, Hegedűs

központban izr. cea-

ellátást kaphatnak.

téren 4 szobás mo-

lásokat „November”

a kérek.

főz, vállalna ház-

dó családnál. Cím

2 szám. Elisabeta

XIII EVF. * SZAM 178
Cluj—Kolozsvár, 1930
augusztus 17 Vasárnap
5690 EV - AB 22

As Uj Kelet az egyetemes
és bánáti zsidóság

Ülketeink utá-
sarrás megje

ésiratokat ne(00)
is megőrésükre.

Diszter 2. II. e. 8.

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassal-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lel
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vetetnek fel.

Hol vannak a tettesek?

Beszéljünk most komolyan, tárgyila-
gosan, szakszerűen és minden szenvedé-
lytől mentesen. Nemesak mi állítjuk,
a hivatalos vizsgálat is megerősíti, hogy
Máramarosszigeten petróleummal lo-
csolták le a vizsnici templomot és fel-
gyújtották. Igaz: a templom nem égett
le. Most azonban nem arról van szó,
hogy leégett-e, vagy sem, hanem arról,
hogy hiúsok kezek gyújtották-e fel? A
vizsgálat igennel felelt e kérdésre és mi
elég naivak voltunk elhinni, hogy ezt a
megállapítást nyomon fogja követni a
tettesek kiderítése és letartóztatása.

Igen, bevalljuk végtelen naivitásunk-
at: elvártuk a máramarosszigeti rendőrsé-
gtől, hogy világosságot derít erre az ügyre.
Holott nem ez történt, hanem valami
egészen más, amit rendőri műnyel-
ven úgy hívnak, hogy „a nyomozás holt-
pontra jutott.” A máramarosszigeti rend-
őrség meg van elégedve azzal, hogy a
nyomozást holt vágyánra juttatta, mi
azonban energiánknak utolsó cseppjével
tiltakozunk az efféle „rendőrbavur” el-
len. És most el akarjuk felejtetni, hogy
zsidók vagyunk, hogy a máramarosszi-
geti templomtűz miatt a szegény és a
felháborodás kergeti az arcunkba a vért
el akarjuk felejtetni, hogy a máramarosi
zsidóságot hónapok óta tüzzel rémitge-
lik az antiszemita agitátorok, hogy Má-
ramarosszigeten van valamilyen terror-
ista szervezet, akik „fekete kéz” aláírás-
sal kiüldözgetnek levelet a törvényszéki
elnöknek. Egyszóval el akarunk felej-
teni mindent, ami a mi szemünkben vég-
zetesen összefügg a tüzzel. Peltesszük
azt is, hogy Máramarosszigeten nincse-
nek is antiszemita és a tűznek semmi
közé sincsen az antiszemita agitáció-
hoz.

Mindezt elfelejtjük egy időre és most
itt állunk, mint egyszerű adófizető pol-
gárok, hogy számonkérjük a rendőrség-
től, a belügyminisztertől és mindenki
mástól, akit illet az, ami Máramarosszi-
geten történt. *A máramarosszigeti
templomot felgyújtották, hol vannak a
tettesek rendőrfőnök ur és belügyminis-
ter ur?* Nem az antiszemita gyújtották
fel a zsinagógát, hanem a chaszid zsi-
dok: így vélik a rendőrtiszt urak? Rend-
ben van ez is! Állítsák elő a zsidó gyuj-
togatókat, mert végeredményben a rend-
őrség arra való, hogy kiderítse a bün-
tények tetteseit. Nem volt elég erre egy
hét? Most nem vagyunk Borsán, ahol
egy csendőrmester képviseli a nyomo-
zó hatóságokat. Máramarossziget ren-
dezt tanácsu városban vagyunk, ahol
valamikor egyetlen detektív tartotta
székében a gonosztevőket, egy kiszolgált
csendőrmester, derék öreg ur, aki sö-
rözőssel töltötte el fél napját, még sem
maradt semmi sem rejtve a szeme előtt.
Sohasem fordult elő Máramarosszigeten
olyan nagyobbszabású büntény, amely-
nek tetteseit ki ne derítette volna az
egyetlen detektív. Azóta rosszabbak let-
tek az emberek, sokkal több rendőr kell
vigyázzon a rendre. Máramarossziget
tele is van minden rendű és rangú rend-
őrtisztekkal, detektívekkel, határrend-
őrökkel és csendőrökkel, akiknek mind
az a dolguk, hogy a város nyugalmára
békéjére és biztonságára vigyázzanak.

De kivel akarják elhitetni, hogy egy
ilyen hatalmas rendőrapparátus egy hét
után még csak nem is sejtí, hogy kik a
tettesek? Hát rendőrség az, amely nem
tudja kideríteni, hogy a város kellőkö-
zében ki öntözte meg petróleummal és
ki gyújtotta fel a vizsnici templomot?
Minek fizetjük a véres verejtékkel össze-
gyűjtött adófillérekkel az ilyen rendőrsé-
get? Máramarosszigeten sok mindent
beszélnek, de nem akarunk hitelt adni
minden kőszá hirnek. Akadnak, akik azt
állítják, hogy a nyomozást vezető egyik
rendőrtiszt azzal indokolta a „nyomozás
holtpontra jutását”, hogy kár magát tör-
nie, hiszen Zelea Codreanu úgy is fel-
mentette az ilfovi törvényszék. Inkább
el sem hisszük, hogy ez a kijelentés el-
hangzott volna, hiszen *el akarjuk felej-*

teni a tűz összes politikai vonatkozásait
és úgy akarjuk képzelné az ügyet, mint
egy egészen közönséges tüzesetet. Ért-
sük meg egymást, tegyük fel, hogy a tűz
előtt nem történt Máramarosan egy-
általán semmi. A vizsnici templomot
minden előzmény nélkül gyújtották fel.
Ez egymagában nem elég nagy rendőri
esemény ahhoz, hogy a rendőrség min-
den erejének megfeszítésével nyomozza
ki a tetteseket? Szabad-e holtpontra jut-
ni a nyomozásnak Máramarosszigeten
egy templom felgyújtása ügyében?

Talán nem értenek a nyomozást veze-
tő közegek a mesterségükhöz? *Akkor cse-
reljék ki őket.* Ha a rendőri nyomozás
csődöt mond, az egész világon az a szo-
kás, hogy azokat, akik, vagy nem akar-
ják, vagy nem tudják felderíteni a bün-
ügyeket, kieserélik olyan rendőrökkel,
akik világosságot tudnak deríteni min-
den ügyre.

Hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy a
romániai rendőrség előbb-utóbb minden
bűnténynek a végére jár. De már előre
látjuk, hogy a máramarosszigeti rend-
őrség nem fog tudni eleget tenni köteles
ségeinek. Mi azonban nem vagyunk haj-
landók belenyugodni abba, hogy a szi-
geti templomtűz tetteseit ki ne nyomoz-
zák. Mi lesz ebből végtére? A márama-
rosszigeti rendőrség még egy darab
ideig ide-oda tologatja a nyomozást a
holt vágyán, a végén megunja
a dolgot mindenki, az aktákat belepei
majd a por és a feledés pókhálója, a tet-
tesek pedig nyugodtan a markukba ne-
vetnek, hogy milyen olesón uszták meg
a gyujtogatást. Csak nem hiszi a belügy
minisztérium, hogy így rendben van a
dolog? Vagy elhiszi valaki azt, hogyha
nincsenek meg a tettesek, akkor nem is
történt gyujtogatás? Hiszen az, hogy a
szigeti templomot felgyújtották, leta-

gadhatatlan igazság marad annak elle-
nére is, hogy a szigeti rendőrség nem
tudja kideríteni a tetteseket. Már pedig,
ha egy templomot felgyujtanak, az or-
szág minden rendőrfórumának meg kell
feszíteni minden erejét, hogy a gyujto-
gatók kiléte napfényre kerüljön.

Sokkal jobban bizunk a rendőri in-
tézményekben, mintsem egy percig is
elhinnénk, hogy pont a vizsnici templom
gyujtogatóit nem lehet kézrekeríteni.
Eppen ezért Máramarossziget városá-
nak rendje és a rendőri intézmény presz-
tizise érdekében új rendőroket kérünk
Máramarossziget városának. Olyan
rendőroket, akikben van annyi talen-
tum és akarat, hogy ki tudják bogozni
a templomtűz „sherlok-holmesi” rej-
télyét.

Mert jogunk van tudni, hogy ki gyuj-
totta fel a vizsnici templomot...

„A demagógia és a bürokrácia juttatták csődbe Romániát”

Január elsejére radikális változásokat jósolnak a román belpolitikai életben

A kormány Titulescut jelölte ki utódjául, a liberálisok azonban egyezséget akarnak kötni a nemzeti-parasztpárttal a kormányutódlás kérdésében

A jobboldali lapok egyre nyiltabban agítálnak a diktatura mellett

Bucuresti—Bukarest, augusztus 16.
(Az Uj Kelet tudósítójától). *Titulescu*
visszautazása után politikai körökben
azt hitték, hogy a kormányválság kér-
dése elveszítette aktualitását. *Maniu*
miniszterelnök a sajtónak adott nyilat-
kozatában szükségességnek látta hangsu-
lyozni, hogy a kormány az uralkodó bi-
zalmát bírja. A nemzeti-parasztpárti kö-
rök a legteljesebb optimizmussal beszé-
tek a politikai helyzetről és a kolozsvári
Patria a következő cikkből adott kife-
jezést ennek az optimizmusnak:

„A kormánynak időre és megfelelő esz-
közökre van szüksége, hogy programját
megvalósíthassa. Ebben a vonatkozás-
ban a színajai konferencia ha nem is je-
lent valamely novumot, mindenesetre
újabb tanúbizonyságot tett arról, hogy az
alkotmányos tényező továbbra is a
legsúlyosabb lehetőséget kívánja számá-
ra biztosítani célkitűzéseinek megvaló-
sítása utján.”

Ebből a cikkből az tűnik ki, hogy a
kormány még hosszú időn át remél a ha-
talmon maradni. Ezt a feltevést részben
alátámasztja az *Adeverul*nak az a hirté,
hogy a kormány a parlamenti sesszió
megnyitása után is hatalmon fog ma-
radni. A lap szerint Károly király azt
kívánja, hogy a jelenlegi parlament hoz-
za a tető alá az új választójogi reformot
és szavazza meg az 1931 évi költségve-
tést. Csak ezután kerülhet majd sor az
ország belpolitikai életében tervezett
radikális változtatásokra, — írja sokat-
mondó jelentőséggel az *Adeverul*. — A
választójogi reform megvalósítására
azért van szükség, mert a király azt
akarja, hogy a Maniu-kabinetet felváltó
kormány már egy igazságosabb előfel-
tétel mellett lefolytatott választás
eredménye alapján alakuljon meg.

Ama bizonyos radikális változásokat
január elsejére jósolja be az *Adeverul*.
Csak ezután kerülne sor a koronázásra,
amelynek időpontja a lap szerint ta-
vaszra fog elhalasztódni. Hogy ez a ra-
dikális változás milyen irányu lesz, ara
vonatkozólag a jobboldali sajtó szolgá-
lalt nap-nap után újabb előjelekkel. *A
Curentul*, a *Cuvântul* és az *Epoca* nap-
nap után nem győzik hangoztatni, hogy
a politikai pártok lejtárak magukat és
hogy Károly király uralkodása csakis
abban az esetben jelenthet új erőt az

ország életében, ha az ügyek élére új
emberek is kerülnek. Ugyanezek a la-
pok nem győzik az uralkodóval szem-
ben alattvalói hűségüket hangoztatni,
azt a látszatot kelteve, mintha a nyilt,
vagy burkolt diktatura mellett kardso-
kódó cikkek az uralkodó óhajának meg-
felelően látnak napvilágot. Természetes
dolog, hogy a diktatórikus készülődések
híre a külföldre is eljutott már. A dik-

tatura hívei maguk gondoskodnak arról,
hogy a külföldi közvéleményt idejeko-
rán előkészítsék erre a változásra. Gri-
gore *Filipescu*, a Vlad-Tepes liga vezére,
nyilatkozatot adott a *Daily Herald* bu-
karesti tudósítójának. *Filipescu* a roma-
niai fasiszták vezérének nevezte magát
ebben a nyilatkozatban és kijelentette,
hogy Károly király rövidesen Románia
diktátora lesz.

Grigore Filipescu nyiltan kijelenti, hogy pártja diktatúrára törekszik

— Ebben az irányban — mondotta *Fi-
lipescu* — már megtörténtek a megfe-
lelő előkészületek. Károly király ugyan
egyelőre a parlamentáris rendszer híve,
a politikai pártok csődje azonban rövi-
desen meg fogja őt győzni a diktatura
szükségességéről. A romániai fasiszták
új Vlad-Tepesüknek választották meg
Károly királyt s tőle várják az ország
testét sorvasztó bajok kiirtását. A roma-
niai fasiszták olyan közigazgatási gépe-
zetet akarnak beállítani, amelyből a kor-
rupciónak még a nyoma is ki lesz irtva.
Néhány példás büntetés elegendő lesz
ezen cél elérésére. A demagógia és a bü-
rokrácia a csőd szélére juttatták az or-
szágot, amelyet most már csak a dikta-
tura menthet meg — fejezte be nyilato-
zatát Grigore *Filipescu*.

Ezekkel a törekvésekkel szemben,
amelyeknek célját Grigore *Filipescu*
pontosan meghatározta, az összes poli-
tikai pártok felemelték szavukat. A de-
mokrata sajtó nem győzi eléggé hang-
súlyozni, hogy milyen nagy károkat
okoz Romániának a küszöbön álló dik-
tatura hírének külföldön való elterjedé-
se. Ez a probléma egyébként már a kül-
földi sajtóban is vita tárgyát képezi.
Egyik angol lap bukaresti tudósítójá-
nak jelentése nyomán a diktatúráról
mint lehetséges változásról számolt be,
mire a francia *Le Temps* az angol lap-
pal szemben azon véleményének adott
kifejezést, hogy Romániában nem lehet-
séges a diktatura bevezetése. A francia
lap szerint Jugoszláviában a teljes szét-
hullástól mentette meg az államot a kí-
rályi diktatura, ezzel szemben a párt-
harcoknak Romániában való elmérgese-
dését főleg az idézte elő, hogy hiányzott
egy olyan központi fórum, egy olyan
felsőbb tényező, amely autoritásával ga-

rat vethetett volna a pártok kilengéseit-
nek.

Politikai körökben nagy feltűnést kel-
tett, hogy a kormány Titulescu szemé-
lyében jelölte meg azt a politikust, aki
majd a jelenlegi rezsimet felváltani lesz
hivatott. A kormány francia nyelvű
félhivatalos lapjában, a *La Nation Rou-
maine*-ban cikk jelent meg, amely a kö-
vetkező figyelemreméltó passzussal vég-
ződik:

„Titulescu bárkinél jobban ismeri az
ország tényleges helyzetét és bárkinél
jobban tudja, hogy a nagyhatalmak
mily nagy fontosságot tulajdonítanak
a parlamentáris rendszernek. Ő tudja,
hogy azon a napon, amikor a hatalmat
elfogadná, csakis azon törvényes eszkö-
zökkel kell élnie, amelyeket az alkot-
mány egy kormányfő rendelkezésére
bocsát.”

A liberálisok ezzel szemben minden
erejüket latba vetik, hogy a kormány-
utódlást a maguk számára biztosítsák.
E cél elérése érdekében odáig mennek,
hogy hajlandók a nemzeti parasztpárt-
tal szembeni harcról is lemondani. A
liberálisok a külföld számára írott fran-
cianyelvű lapjában, a *L'Independence
Roumaine*-ban egyenes felhívás van a
nemzeti parasztpárthoz, hogy a kor-
mányutódlás és a kormányprogram
kérdésében egyezzen meg a liberális
párttal. A liberális párt fegyverszüne-
tet tart és hajlandó elállni a további
harcotól is, amíg a kormányutódlásra és
a kormányzati programra nézve meg-
kapja a választ a nemzeti parasztpárt-
tól. A liberálisok csak azt kérik a kor-
mánytól, hogy amíg hatalmon van, áll-
ja erélyesen útját a reakciós áramla-
toknak.

„Az ellenzék éppen arra való, hogy megmondja azt, amit az Executive nem mondhat meg“

A revizionista-cionisták kongresszusán Brodetzky professzor az Executive hivatalos álláspontját szegezte szembe a revizionisták célkitűzéseivel

Prága, augusztus 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A revizionista unió világkongresszusának első napját Jabotinsky Vladimir hatalmas beszéde és Grossmann referátuma töltötték ki. A revizionisták vezére viszonylag higgadtan beszélt, sem az Angliával, sem pedig a cionista szervezettel szemben gyakorolt kritikája nem volt túl erős. Jabotinsky beszédének minduntalan viszázatérő, leitmotivuma az volt: zsidó többséget kell teremteni Palesztinában. A „National home“, a nemzeti otthon még ennél is többet jelent, mert egyértelmű azzal, hogy Palesztina a világ összes zsidóinak otthona kell hogy nyujtsa. Az arabokkal való kibékülés egyetlen feltétele az, hogy a kivándorlás és munkalehetőségek tekintetében teljesen szabad kezünk legyen. A zsidó nép igen rossz könyvelőnek bizonyulna, ha évenként százezerrel küldene ki az országba, ezért csak egy-kétezer telepedhetne meg ősi földjén.

Az általános vita

Hétfőn, a harmadik ülésen felolvasták a különböző szervezetektől és Prága városától érkezett üdvözlő táviratokat, majd dr. Oskar Rabinovitz (London) a revizionista unió végrehajtóbizottságának tevékenységéről referált, felsorolva többek között, hogy az unió memorandumot nyujtott át az angol alsóház tagjainak és a Shaw-bizottság jelentésére kimerítő választ tettetett közzé. Genfben dr. Soskin folytatott kimerítő politikai tevékenységet, ő informálta a Népszövetség tagjait és a sajtót. Végül bejelentette, hogy az uniónak körülbelül 30 ezer tagja van, akik 26 országos szervezetben oszlanak meg. Ezután kezdetét vette az általános vita Jabotinsky beszéde és Grossmann referátuma fölött. Dr. Brutzkus (Berlin), Schechtmann (Párizs) és dr. Martin Lichtner (Prága) felszólalásai után a vitát megszaktították és Richard Lichtheim (Berlin) tartotta meg referátumát a revizionista unió és cionista szervezet, valamint a Jewish Agency között fennálló viszonyról. Lichtheim kifejtette, hogy a revizionisták a mozgalmon belül akarták a tömegeket meghódítani, külső és belső okok, elsősorban pedig a cionista ideológia degenerálódása hozta magával, hogy külön szervezetbe tömörültek.

A cionizmusnak csak egy van lételem, ha megoldja a zsidó kérdést

A kongresszus ötödik ülésének ideje alatt érkezett meg Brodetzky Selig professzor, a Cionista Világszervezet végrehajtóbizottságának tagja. Brodetzky azonnal a kongresszusra sietett és az általános vita során felszólalva, nagy beszédben fejtette ki a világszervezet álláspontját a revizionista követelésekkel szemben. Brodetzky beszédét több ízben szakította meg a revizionista kongresszusi delegátusok közbeszólásai, a kongresszus hallgatósága azonban nagy tetszésnyilvánításokkal fogadta, ami ellen a delegátusok élénken tiltakoztak. Brodetzky kifejtette, hogy igen nehéz feladat számára ezen a kongresszuson megjelenni, megbízatásának azonban mégis örömmel tett eleget. Ha létezik egy olyan mozgalom, amelyben százszázalékosan nemzeti zsidók vesznek részt, úgy ő is és a cionisták nagy része hozzátartozik ehhez a mozgalomhoz.

— A cionizmusnak — mondotta ezután Brodetzky — csak egy van lételem, ha megoldja a zsidókérdést. Ha a cionizmus nem oldja meg tulnyomó részben a zsidókérdést és nem biztosítja a zsidó népnek a lehetőséget, hogy to-

vábbeljen a jövőben, úgy semmi értelme sincsen. Ebből a szempontból kell megítélnünk mai politikai és gazdasági helyzetünket. Az angol kormány éppen úgy tudja, mint mi, hogy Palesztina életkérdés számunkra. Az angol kormány tudja azt is, hogy a mi munkánk nem valamely más nép jóindulatától, hanem csakis a mi akartunktól függ.

A cionista mozgalom két alapvető követelése

— Ezen a kongresszuson szó esett a „non cooperation“-ról, beszéltek a palesztinai munka beszüntetéséről. Mind ez azonban lehetetlenség a zsidó nép számára. Akár akarja Anglia, akár nem, Palesztinában folytatni kell az építő munkát. Reméljük azonban, hogy az Angliával tizenhárom év óta fennálló együttműködés továbbra is megmarad és nem lesz szükség ilyen teóriák felállítására. Két alapvető fontosságú elvet szegeztünk le:

1. Mi kérjük és elvárjuk, hogy Palesztinában valami nagyvonalú törvények. A zsidó nép nem fog olyan politikát elfogadni, amely akadályokat teremt. A zsidó nép nem fog megszorításokat és bilincseket eltűrni.

2. Mi, zsidók, tíz esztendővel ezelőtt, a mandátum átvétele alkalmából elkövettük azt a hibát, hogy „immigrációról“ beszéltünk. Nincs és nem lehet itt „immigrációról“ szó, nem idegenek vándorolnak be, hanem zsidók térnek vissza ősi földjükre. A mi palesztinai munkánk sok hasznot hozott az araboknak. De bármennyire is hasznunkat látták az arabok, a mi munkánk mindenekelőtt is zsidó nemzeti munka kell, hogy legyen. Az utolsó tíz esztendőben a kormány olyan célokra fordította a zsidó adófizetők pénzét, amelyek nagyon távol állanak a zsidó érdekektől. A palesztinai kormány egy-két év alatt kétféle fontos államadóságot fizet ki, míg a londoni kormány 60 év alatt szokott egy ilyen összeget letörleszteni. Valamely ország kormányának kötelessége az összlakosság és nemcsak egy bizonyos kategória érdekeit megvédeni. És ezt nem tette meg a Palesztina-kormány.

— A Shaw-jelentés azt állítja, hogy az elmúlt évi arab felkelés nem irányult Anglia ellen. Ez a megállapítás a mandátum megsértését jelenti, mert minden, ami a zsidók ellen irányul, a mandátum értelmében az angolok ellen is irányul. Anglia számára két út van: a zsidóknak teljes mozgási szabadságot adni, vagy nekik munkájukban segídeni. Az angol kormány nemcsak hogy nem segített nekünk, de egyenesen akadályozott munkánkban. Nem azért jöttem ide, hogy az angol kormányt, vagy az Executívét védjem, a kérdés most az: mi történjék ezután? Kötelességünk továbbra is nyomást gyakorolni az angol kormányra. Ami Simpsonot illeti, benne végre egy olyan értelmes emberre akadunk, akinek megmondhattuk, hogy mit akarunk. Azt a döntést azonban, amelyet az angol kormány az ő jelentése alapján fog hozni, nemcsak bevarnunk, de befolyásolunk is kell.

Már most össze kell hívni a kongresszust

— Nem akarom az Executívét védeni, de kérdem: mit tehetünk volna mi az elmúlt két esztendő alatt? Azt vetik a szemünkre, hogy megakadályoztuk a zsidó egységfront megteremtését, mert nem fogadtuk el a revizionisták javaslatait. Igen ám, de a javasolt politikai bizottság felállítása a valóságban az

Igy kell szedni az

Aspirin-tablettákat.

Nélkülözhetetlenek a hülések, rheuma és gripe elleni küzdelemben. Ezen betegségek ellen legyen otthon egy csomag állandóan készenléiben. Az Aspirin-tabletta a szívre nem ártalmas. Az Aspirin-tabletta egyedülálló az egész világon.

Executive bukását jelentette volna. (Jabotinsky igenlőleg közbekiált.) A javaslatot az Akciónkmité kétszer is elutasította. Ami a kongresszus összehívását illeti, én személy szerint azon a véleményen vagyok, hogy ennek már most és nem decemberben kell megtörténnie. Azt hittem, hogy egy cionista kongresszus befolyásolhatja az angol kormány külsőben álló döntését, ezt a véleményemet azonban nem tudtam keresztülhajtani. Azt mondják, hogy az Executívét semmit sem csinált. Azt azonban, amit az ellenzék csinált, mi nem tehetjük. Az ellenzék éppen azért létezik, hogy megmondja, amit az Executívét nem mondhat meg.

A revizionistáknak nem szabad áttörni a cionista frontot

— A politikai munka előjogai csakugyan a Jewish Agencyre mentek át és az Executívének nincs jogában megsér-

teni ezeket az előjogokat. Mit jelent tulajdonképpen a politikai munka? Nem akadályozhatunk meg egy pártot abban, hogy eszméit propagandát folytasson. A politikai munkának is azonban megvannak a maga határai. A mi ügyünk határai kormányok, kormányképviselők, mandátumbizottság, a Népszövetség és más fórumai, mindazok a testületek, amelyek a mandátum végrehajtásával hivatalosan meg lettek bízva. Ténylegesen nehézségeink voltak amiatt, hogy a revizionisták propagandát folytattak Angliában az alsóház tagjai között.

— Remélem, — fejezte be beszédét Brodetzky — hogy a revizionista mozgalom, amely az általános cionista mozgalomban nagy és fontos szerepet játszott és fog játszani, nem fogja áttörni a cionista frontot. A Jewish Agency előjogainak megőrzése politikai szükségesség.

A nankingi kormány csapatai félnapos bombázás után elfoglalták Csinanfut

London, augusztus 16. Sanghaiból jelentik, hogy a délkinai haderő bombázó repülőrajja félnapon át bombázta a városban nagy pusztításokat végzett és az északi hadsereg katonái és a polgári lakosság soraiban is jelentékeny számú veszteségeket okozott. A külföldi konzulok tiltakoztak a nankingi kormánytól a város bombázása miatt. Később a délkinai csapatok rohammal bevették a várost. Az északiak

nagymennyiségű munició hátrahagyása után észak felé menekültek. A nankingi kormány 50 millió dolláros, 8 százalékos kamatozású belső kölcsönt akar felvenni a valuta stabilizálására.

A Press Association jelenti Sanghaiból, hogy a délkinai csapatok Kai Feng felé nyomulnak előre. A város elfoglalása órák kérdése. Az északiak hadianyagok visszahagyása mellett vonulnak vissza észak felé.

Eredménytelenül végződtek a mérsékelt hinduk vezéreinek tárgyalásai Gandhival

Gandhi egy iratban fogja ismertetni álláspontját az alkirályal Ostromállapotot hirdettek ki Peshavar környékén — Az afrikai a nacionalista vezérek érdekében avatkoztak be

London, augusztus 16. Bombayból jelentik, hogy a hindu vezérek ma újra tanácskoztak a poonai Jarooda-börtönben. A tanácskozáson megállapodtak egy irat szövegében, amelyet Gandhi el fog juttatni lord Irwing alkirályhoz s amelyben ismertetik a nacionalisták álláspontját az indiai kormányzattal szemben. Peshavarban ma kihirdették az ostromállapotot. A város környékén nagyarányú angol csapatösszevonások történtek. Az afrikai ma egy elfogott angol tisztet szabadon engedtek s vele iratot küldöttek a tartományi főköormányzóhoz, melyben közölték, hogy a határvidéki hegyi törzsek akciója a hindu nacionalisták érdekében indult meg. Az afrikai követelik

Gandhi és az összes politikai foglyok szabadon engedését.

London, augusztus 16. A Reutter távirati iroda jelenti Bombayból, hogy Shapru és Yajakhar mérsékelt hindu vezérek tegnap a poonai Jarooda-börtön elhagyásakor nem látszottak valami jókedvűeknek. Ezt oda magyarázták, hogy a nacionalista hindu vezetők nem engedtek az angol kormányzattal szembeni eddigi intranszigienciájukból.

Peshavar és környékén az ostromállapot kihirdetésére azért volt szükség, mert a falvak lakossága élelmezte és rejtette a lázadó afrikait, akik Peshavart az angoloktól el akarják foglalni.

AURORA HOCHMANN orv. zsidó

LEANYINTERNÁTUSA

megnyitlik Clujon szeptember 1-én Szentegyház u. 9.

Vallásos otthon, állandó gondos felügyelet. Használati nyelvek: német, francia. — Kifogástalan ellátás. Pedáns rend. Az intézet zene, nyelv, iparművészet terén teljes szellemi és gyakorlati kiképzést nyújt. Bejáró növendékeknek is.

Ritmikus torna. Prospektus díjtan. Iskolai előkészítés

Medro
térium
hogyan sz

A kere

Bucuresti-

(Az Uj Kelet tartó hallgatás gúl hivatalos máramarosziáról. A perfi fogalmazott kateca-ban látó zöképpen hang. „Egyes lapok hogy Máramar zsinagóga és h áll az antiszemi szemben az igazszen jelentéket anyagi kára u lymatban lév annak megállal len különimén. A belügymir Vizsnitzer Klau gyujtogatás tér ni, nem hogy — függést merne szemita agitációk között ne sajtó teljesen tá szigeti esemény galat eredmény gyan is történh holtpontra jutó

Az Országos lentettük, — k Cádere belügyi lomfelgyujtás n most közölte az esal, hogy Med ügyelőt bizta n tásával. A Lup közli dr. Fisch képviselőnek a intézett távirat hogy a zsinagó idézték elő és k gorubb megbün

Cluj-Kolozsrea kolozsvári r ma kézhez vette távirati megbiz után fél négy rosszigetre indu ügyében a vizsg

Csernovic, au gi törvényeszk gyalta Cárja C kuzista agitátor söt. Cárja és C lettek letartózt dott róluk, hog gránátos támad Dánila rendezte Rubinger ottani ellen. A vádant agitátor letartózt Coca azonban n bünbák szerepét dásban, amely ő, hanem Dán meg. Am míg a tan sétál az ors nisztérium költs Coca a börtönbe

Az Adererul

BUZIÁS

(Rom páratlan széns vasas f

Biztos gyógyha szesdeses szív é vesesbaj, vérszegén és kimerüléssel ide Női betegség, a betegség, márg idegbajok (Tabes eredménnyel gyóg

Természetes sze ivókurák, szaksz kezelés, kiténő k diétás penziók me Uj modern uszo Fűrdőtény máj Prospektust, fe

Muschong B Fűrdőigazg

Medrea kolozsvári vezérfelügyelő a belügyminisztérium megbízásából Máramarosszigetre utazott, hogy személyesen vegye kezébe a vizsnici templom felgyújtásának vizsgálatát

A keresztény diákok szövetsége bűnvádi feljelentést tesz Junián igazságügyminiszter ellen

Bucuresti—Bukarest, augusztus 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Napokig tartó hallgatás után a kormány ma végül hivatalos kommuniké tette közzé a máramarosszigeti zsinagóga felgyújtásáról. A perfid kétértelműséggel megfogalmazott kommuniké, amely a Dreptatea-ban látott napvilágot, a következőképpen hangzik:

„Egyes lapok azt a hirt terjesztették, hogy Máramarosszigeten kigyulladt egy zsinagóga és hogy a tűz összefüggésben áll az antiszemita akitációkkal. Ezzel szemben az igazság az, hogy a tűz egészen jelentéktelen volt és a zsinagóga anyagi kára ugyszólván semmi. A folyamatban lévő vizsgálat feladata lesz annak megállapítása, hogy a tüzet milyen körülmények idézték elő.

A belügyminisztérium hat nappal a Vizsnitzer Klauz égése után még csak a gyújtogatás tényét sem akarja elismerni, nemhogy — horribile dictu — összefüggést merne látni a tűz és az antiszemita agitáció között. Ilyen körülmények között nem esoda, ha a bukaresti sajtó teljesen tájékoztatlan a máramarosszigeti eredményeket illetően és a vizsgálat eredményét várja, amely — hogyan is történhetett volna másképpen — holtpontra jutott.

Az Országos Zsidó Tanács — mint jelentettük, — küldöttségileg tiltakozott Cádere belügyi államtitkár előtt a templomfelgyújtás miatt. Cádere államtitkár most közölte az Országos Zsidó tanácsal, hogy Medrea rendőrségi vezérfelügyelőt bízta meg a vizsgálat lefolytatásával. A Lupta legújabb számában közli dr. Fischer József országgyűlési képviselőnek a belügyminisztériumhoz intézett táviratát, amely hangsúlyozza, hogy a zsinagóga égését bűnös kezek idézték elő és követeli a bűnösök legszigorúbb megbüntetését.

Cluj—Kolozsvár, augusztus 16. Medrea kolozsvári rendőrségi vezérfelügyelő ma kézhez vette a belügyminisztérium távirati megbízását és szombat délután fél négy órakor autón Máramarosszigetre indult, hogy a templomtűz ügyében a vizsgálatot lefolytassa.

Csernovic, augusztus 16. A címpulnigi törvényszék vádpanácsa tegnap tárgyalta Cárja George és Coca Iacob kuzista agitátorok letartóztatási végzését. Cárja és Coca Dorna-Candreniben lettek letartóztatva, mert bebizonyosodott róluk, hogy részt vettek abban a gránátos támadásban, amelyet Totu és Dánila rendeztek hajnali három órakor Rubinger ottani zsidó kereskedő lakása ellen. A vádpanács megerősítette a két agitátor letartóztatási végzését. Cárja és Coca azonban minden látszat szerint a bűnbak szerepét játsszák ebben a támadásban, amelyet tulajdonképpen nem ők, hanem Dánila és Totu rendeztek meg. Amíg a két vasgárdista nyugodtan sétál az országban, sőt a belügyminisztérium költségére utazik. Cárja és Coca a börtönben ülnek.

Az Adererul követeli, hogy ha a bűn-

társakat letartóztatják, úgy zárják el a főtetteket is, akikről feltűnést keltő módon alig esett szó a tárgyalás során.

A keresztény diákok szövetsége Zelea Codreanu szabadonbocsátásáért

Zelea Codreanu még mindig fogva tartja a bukaresti ügyészség. Emiatt a keresztény diákok országos szövetsége

tegnap vezetőségi ülést tartott és erről kommuniké adott ki. A kommunikében felelősségre vonják az igazságügyminisztert és a bírói hatóságokat, azt állítván, hogy Zelea Codreanu a törvény világos rendelkezése dacára tartják fogva. A kommuniké szerint a vádlottakat a Marzescu-törvény 19. szakaszának 1. bekezdése szerint szabadlábra kell helyezni a felmentő ítélet után. tekintet nélkül ar-

Okos ember

nem szenved a hőségtől, mert a mentholos

DIANA

sósorszesszel

végzett könnyű bedörzsölés rögtön lehűti, felfrissíti.

ra, hogy az ügyész fellebbez, vagy nem. A keresztény diákok országos szövetsége bejelenti, hogy Iunian miniszter ellen hivatali hatalommal való visszaélés emiatt bűnvádi feljelentést tesz.

Hétfőn döntenek a háromezer tagból és ötszáz tisztből álló fegyveres fináncgárda megszervezéséről

Bucuresti—Bukarest, augusztus 16. Hétfőn reggel ül össze a pénzügyminisztériumban az a bizottság, amelynek feladata a pénzügyi gárda megszervezése lesz. Mint ismeretes, az új szeszitörvény kimondja, hogy a törvény rendelkezéseinek lelkiismeretes végrehajtása és a nagyszámú visszaélések megakadályo-

zása érdekében egy speciális testület alakít, amely szervezetében igen hasonlít az osztrák-magyar monarchia financiaiboz. A törvény értelmében mintegy háromezer tagból állana ez a pénzügyi gárda és ötszáz tiszti vezetése alatt működne. A háromezeröttszáz állásra csaknem tízezer pályázat érkezett be a pénz-

ügyminisztériumhoz és a kormány által kinevezett bizottság feladata lesz dönteni a kérdés fölött. A bizottság tagjai a következők: Florescu tábornok, Bujoreanu ezredes, Buturoiu alezredes, Bratescu kincstári igazgató, Gelmegeanu és Popescu képviselők, valamint Tintorescu szenátor.

A morenii 160-as szonda ma nagyobb lánggal ég, mint valaha

Bucuresti—Bukarest, augusztus 16. Ploestii jelentés szerint a morenii szondatűz az utóbbi napokban ismét megerősödött. Az égest időnként földrengésszerű moraj kíséri, amely tegnap este hatalmas dörrenéssé fokozódott. Ugyanakkor hatalmas lángok törtek elő a

szonda kráteréből és a 160-as számú szonda ma nagyobb lánggal ég, mint valaha. Moreni lakóit napokon keresztül retegésben tartotta a szondatűz tokzatos zaja, amely a tűz erőteljes fellángolásával megszűnt.

Szakértők véleménye szerint, a tűz

erősödésének oka az, hogy a lángokat most már egy újabb petróleumréteg is táplálja, amelyet eddig elkerült a tűz. Erre mutat az is, hogy az égő szonda nagymennyiségű nyerspetróleumot dob ki magából.

Óriási botrány pattant ki a kisenevi rendőrprefekturán

Felfüggesztették a kisenevi rendőrprefektust, aki havi „pausálé” fejében léptette elő a rendőrtiszteket

Evitzky rendőrprefektus az ura felfüggesztésének hírére mellbelötte magát

Bucuresti—Bukarest, augusztus 16. Kisenevi jelentés szerint, az ottani rendőrprefekturán szenzációs visszaélésnek jöttek nyomára. Kiderült, hogy az antiszemita rendbontókkal szemben oly erélytelennel bizonyuló Evitzky rendőrprefektus nagyobb összegű honoráriumhoz és havi apánaszhoz kötötte a rendőrtiszti kinevezéseket. A prefektus üzemeire oly módon jötek rá, hogy az egyik ilyen kliens, aki elmaradt a kinevezés ellenértékének egy havi részletével, felfüggesztette állásából a prefektus, mire ez bosszúból jelentést tett a prefektus felsőbb hatóságainak. A történetekről alábbi tudósításunk számol be:

Két nappal ezelőtt Maimuta beszárabiai sziguranca vezérfelügyelőnél megje-

lent Gotonetz rendőrkomiszár. Kisenev egyik kerületének volt rendőrkapitánya, akit augusztus 10-én felfüggesztettek állásából. Gotonetz előadta, hogy a felfüggesztés értelmi szerzője Evitzky rendőrprefektus bosszút akart állni rajta, mert júliusban nem fizette ki neki a kinevezésért kilátásba helyezett összeget. A prefektus hat hónappal ezelőtt nevezte ki Gotonetz komiszárt az egyik kerület élére, azzal a feltétellel, hogy neki minden hónapban ötezer lejt fog fizetni. Gotonetz pontosan fizette az ötezer lejteket, júliusban azonban nem tudott fizetni, mire a prefektus előbb megfenyegette, majd felfüggesztette.

Allításait Gotonetz a rendőrprefektusnak egy hozzáintézett levelével igazolta,

hozzátéve azt, hogy nem ő az egyedüli, akinek pénzébe került a kinevezetése, mert a kisenevi rendőrprefekturán ez már évek óta bevezetett uzus volt. Maimuta vezérfelügyelő az ügy aktáit azonnal áttette az ügyészségre, amely megindította a vizsgálatot Evitzky ellen. Szombat d. u. 3 órakor Evitzky Maria, a rendőrprefektus felesége revolverrel mellbelötte magát. Életbenmaradásához semmi remény nincsen.

Dél-Afrika is függetlenséget követel

London, augusztus 16. Herzog tábornok, Dél-Afrika miniszterelnöke a brit birodalmi konferenciára utaztában a Reuter távirati iroda munkatársának Madeirában nyilatkozott Délafrikai igényei ról. A miniszterelnök kijelentette, hogy amennyiben a konferencia szóba kerül az 1926 évi birodalmi értekezlet jelenléte, amelyben kilátásba helyezték a dominionok önállóságát, Délafrika részéről kívánni fogja azt a jogot, hogy külön válhasson és teljesen független állami életet élhessen.

BAEHOLO MEGJELENT KÖNYVEK MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN.

BUZIÁS gyógyfürdő
(Román Neuheim)
páratlan szénsavas radioaktív sósavas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos érmezesedések szív és vérkeringési zavaroknál, vesébeaj, vérszegénység, izomszűz, hólyaggyulladás és kimerülésses idegesség esetén.

Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc) eseteiben a legjobb eredménnyel gyógyít.

Természetes szénsavas sósavas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kúttinó kezelés, kúttinó konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern uszoda napfényes stranddal.
Fürdőidény május 15-től október 1-ig.
Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.

Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T.
Fürdőigazgatóság Buziás (Bánát)

Erdélyi zsidó leányinternátus Párizsban !!
Dr. Szarvas Jakabné vezetése alatt

Párizs legszebb kertvárosában, Robinsonban szeptember 15-én nyílik meg az igen előkelő zsidó leányinternátus 14—20 éves leányok részére. — Az internátus gyönyörű 3 holdas park közepén fekvő 20 szobás villában van elhelyezve. Családias nevelés az összes európai nyelvek tanítása szakszerű tanerők vezetésével

Mindenemű felvilágosítással és prospektussal Dr. SZARVAS JAKABNÉ, Hatag szolgál

30 augusztus 17.

gokat. Mit jelent politikai munka? Nem egy pártot abban, propagandát folytasson. ak is azonban megárai. A mi ügyünk, kormányképviselettség, a Népszövetség, mindazok a testületmandátum végrehajmeg lettek bizva, geink voltak amiatt, k propagandát folyz alsóház tagjai kö

rejezte be beszédét a revizionista mozalános cionista moz fontos szerepet ját, nem fogja áttörni A Jewish Agency ése politikai szüké

apatai n elfog-

unicipió hátrahagyámenekültek. A nanmillió dolláros, 8zásu belső kölcsöntluta stabilizálására. tion jelenti Sanghainai csapatok Kaiak előre. A városrdése. Az északiakzahagyása mellettak felé.

dek tárgyalá-

át az alkirályyalén — Az afrikidoktak be

es politikai foglyok

us 16. A ReutterBombayból, hogyar mérsékelt hindupoonai Jarooda-börnem látszóttak va. Ezt oda magyaránalista hindu vezeaz angol kormánydigi intranzigenciá

nyékén az ostromre azért volt szüklakossága élelmezteadó afrikidket, akikloktól el akarják

Stefan Zweig — a fajelméletről

Bécs, augusztus 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). Gleispach professzor, a bécsi egyetem volt rektora, manifesztumban szögezte le a fajvédő diákok jogait. Stefan Zweig világhírű író egy bécsi lapnak adott igen érdekes nyilatkozatában száll szembe a fajvédő diákokkal. Zweig nyilatkozatában többek között a következőket mondja:

— Tökéletesen meg tudom érteni, ha a fiatal emberek becsületes idealizmusát és igaz lelkesedését csüngenek a faji gondolatban. A feltétlen tisztavérűség és a hibátlan faji egység eszméjével könnyen össze lehet kapcsolni a némes nevelés és a testi-szellemi tökéletesség fogalmát. Sajnos, azonban Európában és különösen Ausztriában fantóm csupán ez az ideál, mert nem realizálható. Azt hiszem, hogy egész Ausztriában, ebben a kétezer éves keverékállamban nincs ötszáz ember, aki becsületesen ki tudná mutatni, hogy ereiben nem folyik szláv, magyar, mongol, olasz, vagy zsidó-szemita vér. És ha a vérvizsgálat tudományos technikája a vér összetételét tökéletes finomsággal ki fogja mutatni, a bécsi egyetemen csak kétségbeesett kevéssé diák fogja a fajtisztasági schillingeket befizetni.

— Fajtisztának, mint ahogyan azt már Nietzsche is megmondotta — horribile dictu — csak a zsidók tekinthetők Európában. Ezt azonban nem kell hangsúlyozni, mert szellemi körökben, Ausztrián kívül, mindenütt nem a vér összetétele, hanem erkölcsi magatartása szerint ítélik meg valamely ember tisztaságát. Nem származása, hanem teljesítményei alapján szokás általában a nyugati államokban a polgári értéket felbecsülni. Így például a nyilvánosság előtt megesküszöm, hogy Európában és az egész világon kulturális hatásában többre becsülik a vérségileg tisztátalan Freud professzort, mint az állítólag fajtisztá Gleispach Vencelt, amennyiben ennek nevét a bécsi egyetem tantermein kívül egyáltalán ismerik-e valahol, amit én fölöttem kétek. A magasabb, az egyedül érvényes szellemi fórum előtt siralmasan keveset számít, ha valaki önmagát faj- és osztályteória alapján patetikusan felsőbbrendűnek, fölényesnek és a világ számára fontosabbnak jelenti ki. Mégis az a teljesítmény a döntő, amellyel valaki létét és teremtő erejét a világ előtt bebizonyította.

Nyilvánosságra hozták az új török ellenzéki párt programját

A volt párizsi követ pártalakítását szimpátiával fogadja a kormányajtó

Konstantinápoly, augusztus 16. A Jarim című lap közli Feti bej volt párizsi török követ új pártjának a programját. Eszerint a program főbb vonalaiban a következők:

A belpolitika terén: 1. Az összes monopóliumok megszüntetése. 2. Az adók csökkentése. 3. Általános szavazati jog. 4. A köztársaság minden polgárának személyi sérthetlensége. 5. Korlátlan sajtószabadság. 6. Gyülekezési és szószabadság.

A külpolitika terén: 1. Be kell kapcsolódni azokba a nagy politikai áramlatokba, amelyek ma Európában uralkodnak. 2. A nemzetközi szolidaritás szellemével párhuzamos politikai irányt kell követni. 3. A Balkánon a balkáni államok uniójára kell törekedni. 4. Szabadkereskedelem. 5. A külföldi tőkével szemben jóakaraton alapuló türelmességet kell tanúsítani. 5. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy

Törökország Földközi tengeri állam. 7. Lelekedéssel kell az általános béke biztosítására törekedni.

Feti bej pártjának programja a liberális elvein épül fel. A közgazdasági taktika terén az új párt programja éles ellentétben áll az uralkomló néppárt taktikájával.

A Milljet, a kormány konstantinápolyi felhivatalosa az új pártalakításról írva megállapítja, hogy egy lojális ellenzék, amely őszintén akar dolgozni a nemzeti Medzsliszben (parlamentben) és a sajtóban, csak használatos az országnak. A mostani kormány körök szívesen fogadják az új pártot, minthogy az az ország javára fog működni és ellenzéki magatartását egyedül a nemzet érdekeinek védelmében fogja manifesztálni. Az új pártnak az lesz az ideálja, hogy az ország politikája semmilyen körülmények között ne térjen le a helyes útról.

Az R. 100 megérkezett a cardingtoni repülőtérre

Egyes verziók szerint már szeptemberben meg fog indulni a rendszeres léghajó-forgalom Kanada és Anglia között

London, augusztus 16. Az R. 100 léghajó kedvező időjárási viszonyok között repül az óceán felett. Éjjelkor megtette az ut felét, délután 4 órára pedig túl volt a kétharmadán. A léghajót reggelre várják a cardingtoni repülőtérre. Az R. 100 utközben az óceán felett számos jéghegyet repült át.

A légügyi minisztériumhoz érkezett hírek szerint az R. 100 léghajó motorjai az éjszaka folyamán kihagyóan dolgoztak, úgy, hogy a léghajó csak három motorral, óránként hatvan mérföldes sebességgel halad előre 1500 láb magasságban Anglia felé.

Reggel nyolc órakor a léghajó elérte a délországi Cap Clear és innen egyenesen a cardingtoni repülőtér felé halad.

Angol légi forgalmi társaságok köréből a sajtó azt az információt szerzte, hogy nincs kizárva annak a lehetősége, hogy már szeptember elején

meginduljon a rendszeres utas- és postaszállító léghajózás Anglia és Kanada között.

London, augusztus 16. Lord Thompson légügyi miniszter ma éjszaka a cardingtoni repülőtér horgonyzótornyának rádiószobájában várta az R. 100 léghajótól küldött rádiogramokat. A miniszter minden szikratáviratot felolvastatott magának.

Az R. 100 léghajóról közölték, hogy az éjszakai esőzés közben a léghajó burkolatán át esővíz szivárgott az elektromos konyhába és a villanykályhák használatatlanokká tette. Ma reggel az utasok nem kaphattak meleg kávét.

A léghajó délelőtt 9 óra 15 perckor átrepült Brighton felett s délre várták Cardingtonba. Kevéssel déli 12 óra után az R. 100 simán leszállott a cardingtoni repülőtérre, ahova Kanadából az utat 66 és fél óra alatt tette meg.

Robbantják a nemzetközi játékkaszinókat

A világ legügyesebb hamiskártyásai tartják rettegésben a nagy kártyaklubokat

London, augusztus 16. A nagy nemzetközi játékkaszinók körében hónapok óta aggasztó hírek keringenek egy hamiskártyás banda garázdálkodásairól, amely banda Európa legnagyobb és legtekintélyesebb játékkaszinóiban operál és tökéletes szisztémája segítségével a világos rablóhadjáratot visz végbe a baccarat-asztaloknál. Ugy hírlik, hogy ez a bünszövetkezet, amely egy-egy helyen sohasem dolgozik tovább tíz-tizenöt napnál, most Biarritzba akarja átteni működésének színhelyét — amivel már most, jóelőre álmatlan éjszakákat okoz a biarritzi klubszindikátus vezetőségének. Tudják ugyanis, hogy ezzel a bandával szemben nem segít semmi óvatosság, a hamiskártyások trükkjét nem tudják leleplezni és — a banknak vesztene kell a baccaratnál. Alig két hónappal ezelőtt történt, hogy az egyik ilyen játékkaszinó, amely évek hosszú

során át félmillió font tőkét gyűjtött, illetve nyert össze a naiv angol és skandináv turistáktól, egy hét alatt elvesztette minden vagyonát és kénytelen volt a működését beszüntetni.

A nagy játékkaszinók külön detektívet küldtek ki a hamiskártyások ellenőrzésére és óriási összegeket áldoztak rettegést ellenfelük letörésére, azonban eddig még senkinek sem sikerült lelepleznie ezeket a szélhámosoknak a módszerét.

Az a dicsőség, hogy először sikerült a hamiskártyásoknak nyomára akadnia, egy amerikai milliommósok jutott osztályrészül. Ez a milliommós európai kiránduló-utján a hajón került össze a banda tagjaival, akikkel erős kártyasatába keveredett és egyetlen éjszaka háromszázezer dollárt vesztett el.

A hamiskártyások módszere rendkívül ügyes kombinációja a kártyaeltűntetés-

Frankfurt am Main — Jüdisches Knaben-Institut

Tel. Zepp. 55595. — Gegründet 1900. — Trutz 47. — Direktor: P. Kliibansky

Gründliche, wissenschaftliche Ausbildung im jüdischen, in fremden Sprachen und Handelsfachern. Vorbereitungskurse zu Aufnahmeprüfungen für alle höheren Schulen.

Jahre können gewonnen werden!

Gewissenhafte Überwachung, beste, streng rituelle Verpflegung der Zöglinge. — Herrliche Villa mit allen modernen Komfort.

Stets gute Resultate. Allererste Referenzen auch in Sicht bei Abraham Herrkovits, Grossindustrieller

מחזורים מלימים

Machsorim garnitúrák 4 és 9 kötetben magyar vagy német fordítással, bőr és diszkótészes imakönyvek és mirjamok, selyem és gyapjú Talemim és az összes rituális cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

„SAFRUTH” zsidó könyvkereskedés és talemim gyári lerakata

Cluj, P. M. Viteazul 39

nek és a büntársak összejátszásának, akik oly gondosan és ügyesen dolgoznak, hogy senki sem sejtí róluk, hogy ismerik egymást és egy bünszövetkezetnek a tagjai. A banda élén rendkívül ügyes „specialista” áll, aki ismer minden kártyatrükköt: lapcsusztatást, elűntetést, kártya-elővarazsolást és mind ezt a szükséges pillanatban valóságos zsonglőr ügyességével hajítja végre. Ezt azután kiegészíti a titkos jelzések kifürkészhetetlen és leleplezhetetlen sorozata, amely jeleket kézmozdulattal, arcjéttel, testtartással, cigarettatartással és egyéb hasonló módon táviratoznak egymásnak a partnerek és kibicék — akik mind tagjai a bandának.

A játék megrendezése és megszervezése elsőrangú. A párti egészen korrektül indul meg és egy-két óra hosszat teljesen korrektül játszanak. A hamiskártyások mindaddig várnak, amíg a croupier-n és a partnereknek a fáradtság első jelei mutatkoznak. Mert ezek ettől kezdve már nem tudják olyan élesen figyelemmel kísérni a játékot. Eddig az időpontig csak csekély tételek vesznek részt a játékban. Amikor elérkezik a kellő pillanat, hogy akcióba lépjenek, megkezdik munkáját a főszereplő. A hamiskártyások vezetője — a kártyaszonglőr — a két kártyájához egy harmadikat is kér a bankártól, — amihez joga van — amikor pedig feltakarják a kártyákat, a bankár is és a játékos is odadobják a lapokat a croupiernek.

Ebben a pillanatban akcióba lép a hamiskártyások egy nő-büntársa és valami módon zavart idéz elő. Feldönt egy poharat, hisztériás nevetésben tör ki — vagy másképpen tereli el a figyelmet a játékról, mire a bandavezető — a pillanatnyi zavart felhasználva — ki-ja-tszja a saját lapjait. A valóságban azonban csak kettőt dob el, míg a harmadikat magánál tartja és boszorkányos ügyességgel a térdére ejti, vagy a manzsettájába, esetleg a zsebébe csusztabja. A játék további során aztán az a feladata, hogy szükség esetén a lapjait ezzel az elrejtett kártyával ügyesen felszerelje, hogy így azután a „sláger”, a 9 pont ennek segítségével elérje, vagy megközelítse. Ilyen módon a baccarat-játékban behozhatatlan előnyre tesz szert és feltétlenül nyernie kell. Amikor minden készen van, jelt ad a croupiernek, akik azután emelik a téteket és nagy összegekben kezdenek el játszani. Ezek a poentörök teljesen korrektül játszanak — hiszen még lapot sem kapnak — és így nem is lehet őket tetten érni.

A titkos jeleknek is fontos feladatuk van. A banda egyik tagja ugyanis a bankár mögé áll és „letelegrafálja” ennek a lapjait. Ezenkívül a bünszövetkezet több embere állandóan körülsétál a játéktérben és arra ügyel, hogy nincs-e valami veszedelem, nem figyelik-e őket. És abban az esetben, ha veszély észlelnek, a hamiskártyások megint korrektül kezeli a kártyát.

A baccarat hamiskártyásokai rendszerint csak harmadrendű játékkaszinókban szoktak működni — ez a bünszövetkezet azonban kizárólag a legelőkelőbb klubokban dolgozik. A tagjai nagylábon, fényűzően élnek és ezzel igyekeznek minden gyanút elhárítani magukról. És ha nyernék is — ezt mindenki a véletlen szerencse szeszélyének kénytelen betudni, mert hiába vizsgálják a kártyát — egyetlen megjelölt, cinkezett lapot sem találnak. Nincs ellenük semmi bizonyíték!

A kártyaszövetkezet tagjait eddig a legnagyobb utánjárás ellenére sem sikerült leleplezni — és nem a rendőrségek, sem a kártyaklubok detektívjei még távolról sem sejtik, kik tartoznak a bandához. Csak azt tudják, hogy fennáll és működik a társaság és a játékkaszinók rettegéssel várják, hogy mikor teszik át hozzájuk működésük színterét és mikor robbantják a bankot milliós nyereségeikkal.

Hirdessen az Uj Keletben

Hotel Luvru

București, Strada Carol No. 4.

(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

Orók flatalságot

nyer, aki haját vagy szakállát a híres

HENOL ROYALE

természetes hajfeszítő tincturával festi

Kis doboz ára Lei 100—

Négyzetes doboz ára Lei 250—

A hajfestőszerek királynője

a folyékony, minden kívánt színárnyalatban

HENNE ROYALE

a híres keteti növény állandóan frissen raktáron.

Kis doboz Lei 100— Nagy doboz Lei 150—

Dijitalan utasítás a festőszerek használatára. Más festőszerek által elrontott hajszínt rövidesen és a legnagyobb gondal helyrehozzuk. Kérj minden nagyobb gyógyszerboltban, drogeriában, fodrászatokban és illatszertárolókban. Ahol beszerezése nehézségekbe ütközik, küldje be az összeget talványon vagy utánvételt a vesérképviselethez.

Institut de Beauté Dorthelmer

București, Cal. Victoriei 0. (a Cinema Select mellett.)

Kérje az új arjegyzéket. — Minden kárton magyar használati utasítással van ellátva.

A 10 é

Cluj—Kö-
tember 14-
Haggibor
jubileumát
hány lelke
és határt n
létre ezt az
alatt a leg
közé küzdő
pozíciót bi
zésnek csá
egyesület
zött fogja
mót, amely
nem az ege
A Haggi
küldötte sz
dó testület
gekre. A m
hangzik:

Kedves

Jubileum
tiz évvel n
ber hívta e
sportegyes
büszke örö
hogy a Hagi
dély első zs
Az ut ne
csak a spor
az ellentele
zsidó társad
vinni a zsid
külső font
szempontjáb
se. Fokozato
lőtt uton és
első jubileu
kötelességim
A Haggib
egész zsidó
ja, örvend
vereségein,
a zsidó köze
amelyeket el
szabad, célja
és aktív spo
lódó táborán
a zsidóság ös
Az eszmét,
pitóti kitűztl
ra is hirdeti
kék-fehér szí
záljuk: egy
zászlóavatás
tenni.

Amikor sze
ber 14-én tar
sünkre és zás
hiszük és re
zsidó társada
nál fogja me
hez nőt a H
meri és támog
segít bennün
val, de a régi
Igen megiti
ha ünnepléyü
Haggibort
társán egy s
ködvé, emeln
méltóságát.

Cluj—Kolo

A szüle

csökke
csökke
a

Páris, augu
ügyminiszter
közé az or
mairól szóló
dekes adatok

!!FIG

Megérkezett a

Kore

ala

Napont
„FLOR

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági szolidaritás napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátazegri Ernő Hotel Imperial
Cikkjeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Igen hűvös idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változó, igen hűvös időjárás várható megélénkülő északnyugati szelekkel és sok helyen esővel. A hőmérséklet Budapesten ma délben 13° Celsius.

— Elhalasztott hercegi esküvő Párizsban. Párizsból jelentik: Louis Ferdinánd spanyol királyi herceg és Amélie Bjornie hercegnő tegnapi kitűzött esküvőjét nem lehetett megtartani, mert a spanyol király beleegyezése hiányában a spanyol főkonzul vonakodott kiadni az esketéshez szükséges irásokat.

— Borzalmas petróleumrobbanás Stockholm közelében. Stockholmból jelentik: A svéd főváros közelében a Fogdó-Strangnas ipartelepen egy petróleumtartály felrobbant és kigyulladt. Sorozatos robbanások következtek s az explóziók szomszédos épületeket is lángba borítottak. A robbanásoknak egy halottjuk és 15 sebesültjük van. Két ember kórházba szállítás közben harmadfokú égési sebeibe belehalt. A vizsgálatot megindították.

— Katonai repülőgépek összeütközése. Newyorkból jelentik: Az északkarolinai Fayetteville közelében két katonai repülőgép gyakorlatozás közben a levegőben összeütközött. Mindkét gép lezuhant. Négy katonai pilótát holtan emeltek ki a gépek roncsai alól.

— Uj alapon kezdik meg a finn-német gazdasági tárgyalásokat. Berlinből jelentik: A birodalmi minisztertanács tegnap foglalkozott a finn-német gazdasági kapcsolatok kérdésével s azt határozta el, hogy új tárgyalást indít Finnországgal egészen új alapokon. A birodalmi kormány delegátusa ma elutazik Helsinkibe s meg fogja kezdeni a megbeszéléseket a finn-német kereskedelmi szerződés létrehozatala érdekében.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszurást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi Ferenc József keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József víz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc József keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— ZÁGRABBAN AGYONLÖTTEK EGY KOMMUNISTA VEZÉRT. Belgrádból jelentik: A zágrábi rendőrség házkutatást akart tartani Sztankó és Aga kommunista vezéreknél, akik ellenállást fejtettek ki és a rendőrökre tüzeltek. A tüzelést a rendőrök viszonzták, Sztankót agyonlőtték, Agát pedig súlyosan megsebesítették.

— NÉGY SING-SING RAB MENTETTE MEG EGY RENDŐRIGAZGATÓ ÉLETÉT. Newyorkból jelentik: Roosa rendőrigazgató családjaival motorosónak-kirándulásra ment a Hudson folyóra. A csónak egy erős fordulónál felborult és a rendőrigazgató családját a megfulladás fenyegette. A parton 2000 Sing-Sing fogoly dolgozott villamosdróttal körülzárt munkatáborban. Egyik felügyelő látva a fuldoklók vergődését, önkéntes jelentkezésre szólította fel a rabokat. Négy rab jelentkezett. Ezeket kiengedték. Elettük kockázatásával megmentették a rendőrigazgatót és családját. A Sing-Sing fegyház igazgatósága azonnali felmentésre terjesztette elő a négy hős rabot.

SCHÖCK
orthodox "in internátus"
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 33.

A jövő tanévra kibővített arányokban nyílik meg.
Az összes elemi és középiskolák közelében.
Szeretetteljes gondosság!
Idegen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri bő étkezés!
Mélytányos díjak! Külön számla nincs!
Folyó tanévben félbentlakók még elfogadják!

Olaszország erélyes hangu jegyzéket intézett a Népszövetséghez,

melyben a főtítkárság radikális átszervezését követeli

Párizs, augusztus 16. Az Excelsior közlése szerint Olaszország jegyzéket intézett a Népszövetséghez, melynek tartalmát a legszigorúbban titokban tartják. A lap úgy értesült, hogy az olasz kormány a jegyzékben a népszövetségi főtítkárság gyökeres átszervezését sürgeti, mert a mai helyzetben a főtítkárság személyzetének túlnyomó többsége angolokból és franciákból került ki, ami a nemzetközi pártatlanság rovására megy.

Az Excelsior genfi híradása szerint az olasz memorandum népszövetségi körökben nagy szenzációt keltett.

Valószínűnek tartják, hogy már a szeptemberi népszövetségi ülészakon foglalkozni fognak a kérdéssel.

Gyászhetet tart a palesztinai zsidóság az elmúlt évi zavargások halottainak emlékére

Jeruzsálem, augusztus 16. Kedden, augusztus 12-én tartotta meg a palesztinai zsidóság első emlékünnepeit, első Jahzeitjét a hebroni mészárlás áldozataiért. A jeruzsálemi zsidóság nagy tömegei özönlöttek a Churva szinagógába, ahol gyászistentiszteletet tartottak. A szónokok között volt Kook főrabbi is. A tömeg mély kegyelettel hallgatta a szónokokat, akiket többször szakitott meg a hallgatóságból felesküklő zokogás.

A palesztinai zsidóság elhatározta, hogy az egész hetet gyászhetnek deklarálja és a következő napokon az egész országban emlékünnepeket rendeznek. A gyászhet a szafedi tragédia áldozatainak Jahzeit napján fog véget érni. (Szafedben emlékezetesen hat nappal a jeruzsálemi zavargások után támadták meg a zsidó lakosságot). Tel-Avivban kedden este hat órakor a hebroni áldozatokért való gyász jeléül az összes mozikat és mulatóhelyeket bezárták.

Az augusztusi zavargások évfordulóját az egész palesztinai héber sajtó kimerítő cikkeiben kommentálja. A Davar című munkáslap a következőket írja:

— Nincs kompenzáció és nincs elégtétel az egy évvel ezelőtt elfolyt vértől. Az egyetlen jóváteétel az volna, ha lojalisan viselkednének egy olyan nép fájdalmaival és szenvedéseivel szemben, amelyet ártatlanul megtámadtak. A Haarez azt írja, hogy az egyetlen tanulság, amelyet az elmúlt kritikus esztendőből levonhatunk, az, hogy a mi határozott nemzeti akaratunkat, amely a veszély óráiban oly imponáló módon nyilatkozott meg, meg kell erősíteni. Mozgósítanunk kell népi erőket, mert ez a mi jobb jövőnk kulcsa. A revizionisták lapja, a Doar Hajon élesen kikelt a nyilvános gyászünnepek betiltása ellen és a következőket írja: Most tudjuk legalább, hogy a Zsidó Nemzeti Otthon az a hely, ahol a zsidóknak tilos mártírjaikat megsiratni.

— BEFEJEZŐDÖTT A NÉGY-NAPOS ANGOL PRÓBA-LÉGIHÁBORU. Londonból jelentik: Tegnap végződtek be az angol légi hadgyakorlatok, amelyek folytán a két fél összesen 46 támadást intézett egymás ellen. Következtetéseket a vezérkar összes adatok feldolgozása után von le.

— Eddig ismeretlen szigetet fedezett fel az orosz expedíció a sarkvidéken. Londonból jelentik: A Press Association jelenti Leningrádból, hogy az északi sarkvidéken kutató orosz expedíció a Spitzbergáktól 5000 kilométernyire keletre hatalmas kiterjedésű, eddig ismeretlen szigetet fedezett fel.

— EGYMILLIÓ EMBER, 6000 LÓ ÉS TIZMILLIÓ POLOSKA. Budapestről jelentik: Budapesten két statisztikai hivatal működik. Az egyik az országos központi statisztikai hivatal, a másik pedig a városi statisztikai hivatal. Budapest fővárosi statisztikai évkönyve nemrég jelent meg. A könyv szerint Budapest lakosainak száma még mindig nem érte el az egymilliót, amennyiben a fővárosban 991.518 személy lakik. A háboru óta ugyanis a falu népe nem igen vándorol a városba. A könyv külön fejezetet szentel a lovaknak. A statisztika szerint Budapesten, a lótenyésztő ország fővárosában, már csak 6000 ló van, amelyek közül 290 a versenyló. Érdekes, hogy Budapesten a verklesek is kihálófelben vannak. Az elmúlt félévben csupán 35 engedélyt kértek és adtak ki. Az ucca romantikája végleg letűnőben van. Hogy az intelligencia válságba került, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy Budapest 50 nyilvános könyvtárát az elmúlt félévben csupán 70.000 ember látogatta. A vakok központi könyvtárát, amelyet nemrég építettek óriási költséggel, egyetlen ember sem látogatta. Jellemző az állatkert statisztikája is, mert látogatóinak szá-

ma kb. harmadára csökkent le. És minthogy éppen az állatoknál tartunk: a poloskákrol nem állítottak össze statisztikát, ámbar Budapest „A fűdővárosa” elnevezésen kívül méltán tarthat igényt „a poloskák városa” elnevezésre is. Az egyik londoni Rotschild, akinek tulajdonában van a világ legnagyobb poloska-gyűjteménye, budapesti tartózkodása alatt kedveskedni akart a főpolgármesternek és elmondta, hogy Budapesten oly ritka példányokra akadt, amelyek gyűjteményének díszévé fognak válni. Az egyik nagy fővárosi poloskairtó vállalat igazgatójának becslése szerint minden lakosra átlag 10 poloska esik.

— Havazott Párizs közelében. Párizsból jelentik: A francia fővárostól nyugatra eső St. Germaine-i erdőben másfél órán át ma havazott. Emberemlékezet óta nem tudnak ebben a hónapban hasonló esetről.

— Vihar a La Manche esatornán. Párizsból jelentik: Az északfrancia partok mentén és a La Manche esatornán rendkívül heves vihar van. A hajózást és légi forgalmat be kellett szüntetni.

— ÖNGYILKOSSÁGOT KÖVETETT EL, MERT FELESÉGE PISZKOS PAPUCSBAN HIVTA EBÉDHEZ. Prágából jelentik: Waldmann Szaniszló schüttenhofeni gazda a napokban különös okból követett el öngyilkosságot. Waldmann a szérűben dolgozott, amikor a felesége délben piszkos papucsban hívta az ebédhez. Az asszony ugyanis egyenesen az istállóból jött a szérűbe. A gazda előlött annyira méregbe jött, hogy alaposan lehordta a feleségét. Waldmann az ebéd után ismét kiment a szérűbe, ahol felakasztotta magát.

Megkezdődött Moszkvában a kommunista szakszervezeti internacionálé kongresszusa

London, augusztus 16. Moszkvából jelentik, hogy a kommunista szakszervezeti internacionálé kongresszusa ma kezdődött az orosz fővárosban. Orosz delegátusokon kívül többszáz más állam-beli kiküldött is részt vesz a kongresszuson.

— Ha a né-

— nem érti r-
órája és h-
főbb ideje a-
akarja, hogy
téligen minden
szeszedje mag-
toknak a Hir-
lálkozniok, h-
azzal a szoci-
polgári Néme-
mányozni! A
egyesüléshez
tatja, mert ak-
hívas nem har-
pártok szettör-
akadályozni!
gári pártokat
vezetésére hív-
sok a német n-
kult nagy pol-
párt között ép-
kerültek döntő
lódésnek az e-
cialista pártba

Verő leánynevelő intézet BUDAPEST, Vilma királyné-ut 50 sz.

Kereskedelmi szaktanfolyam.
Kiképzés a világnyelvekben.
Irodalmi, esztétikai továbbképzés. Iparművészet. Zene. Sport.
Orth. koser ellátás! Vallásos nevelés!

Lingua Idegvezető Tolmácsok I. ITALIA

Mit kell látni, hogyan kell nézni, mit lehet

dőben, fáradságban és költségekben megtakarítani,

hogyan lehet előzetes nyelvtanulás nélkül magát olaszul megértetni

TRIESZTTŐL—ROMÁIG
Irta: Dr. HONTI REZSŐ

A vaskos, több mint 520 oldalas kötet bolti ára füzeve... L 170

Kapható az UJ KELET könyvosztályában
Hirdessen az Uj Keletben

A zsidó ifjuság leg-szentebb kötelessége most: a

sékelgyűjtés

Vasárnap
A néme
Már
Hinder

Berlin, a
folyik a vál
a beavatott
lesz az ujon
mi gyűlés le
keres válas
mot fog meg
Ugylátszik
mányreform
most már A
vett német
ságonan den
lasztójogi m
fel fogják en
terjeszteni a
Kap ezenkiv
dik törvény
Reichsratot,
Amelyben hi
német állam
lyet, át akar
másszóval f
foglalkozási
letek szerint
urakháznak
nak komoly
kérdésben. A
birodalmi g
ségevetés.

— Ez a prog
sulni, az má
attól, hogy
milyen össze
rodalmi gyűl
ban kapnak
törvényhozás
kemény, elk
folyni, amig
alá kerül. M
mészetesen a
védekezni az
„reformok” e

A polgári
párt a legjele
dr., hatvan év
tős haláltékké
a Reichstag t
lotájában fog
tanácskozáte
beszéléseket t
előjén határo
lentéseket tes

— Ha a né
— nem érti r-
órája és h-
főbb ideje a-
akarja, hogy
téligen minden
szeszedje mag-
toknak a Hir-
lálkozniok, h-
azzal a szoci-
polgári Néme-
mányozni! A
egyesüléshez
tatja, mert ak-
hívas nem har-
pártok szettör-
akadályozni!
gári pártokat
vezetésére hív-
sok a német n-
kult nagy pol-
párt között ép-
kerültek döntő
lódésnek az e-
cialista pártba

— Ha a né
— nem érti r-
órája és h-
főbb ideje a-
akarja, hogy
téligen minden
szeszedje mag-
toknak a Hir-
lálkozniok, h-
azzal a szoci-
polgári Néme-
mányozni! A
egyesüléshez
tatja, mert ak-
hívas nem har-
pártok szettör-
akadályozni!
gári pártokat
vezetésére hív-
sok a német n-
kult nagy pol-
párt között ép-
kerültek döntő
lódésnek az e-
cialista pártba

— Ha a né
— nem érti r-
órája és h-
főbb ideje a-
akarja, hogy
téligen minden
szeszedje mag-
toknak a Hir-
lálkozniok, h-
azzal a szoci-
polgári Néme-
mányozni! A
egyesüléshez
tatja, mert ak-
hívas nem har-
pártok szettör-
akadályozni!
gári pártokat
vezetésére hív-
sok a német n-
kult nagy pol-
párt között ép-
kerültek döntő
lódésnek az e-
cialista pártba

Uj k
vont

Ezen lap előf

Kedvezm

Kedvezményt
(manut kivéve)
kiadóhivatalával

Magyar
Nem
Kor

előadásaira szóló
kintettel a nagy
színházi jegy re
előbb

PARK
B
szemben a Ke
oldalával.

A német választásokon dől el Közép-Európa sorsa?

Már is alkotmányreformra készül az ifju német köztársaság

Hindenburg az események középpontjában — Nyilatkozik Scholz dr a néppárt einöke

Berlin, augusztus 16. Még csak most folyik a választási harc előkészülete, de a beavatottak máris tudják, hogy mi lesz az újonnan megválasztott birodalmi gyűlés legközelebbi programja. Gyökeres választójogi és alkotmányreform fog megalkotni az új törvényhozás. Ugyalászik ragadós betegség az alkotmányreform: Németország is követi most már Ausztria példáját. A tervezett német alkotmányreform nem tulajdonosan demokratikus szellemű. A választójogi minimális korhatárt erősen fel fogják emelni. Lényegesen ki fogják terjesztani a birodalmi elnök jogkörét. Kap ezenkívül Németország egy második törvényhozótestületet. Az eddigi Reichsratot, ezt a tanácskozószervezet, amelyben hivatalnokok és a különböző német államok képviselői foglaltak helyet, át akarják alakítani „urakházává”, másszóval felsőházra. Olasz mintára, foglalkozási ágak szerint, érdekképviseletek szerint fogják megválasztani az urakházának tagjait. Ennek a felsőháznak komoly hatalma lesz, főleg büdzsé-kérdésben. A felsőház visszadobhatja a birodalmi gyűlés által elfogadott költségvetést.

Ez a program. Hogy meg fog-e valósulni, az más kérdés. Elsősorban függ attól, hogy mit hoznak a választások, milyen összetételű lesz az új német birodalmi gyűlés. De akármilyen arányban kapnak is helyet a pártok az új törvényhozásban, egy bizonyos: igen kemény, elkeseredett harcok fognak folyni, amíg az alkotmányreform tető alá kerül. Mert a baloldali pártok természetesen a legerőteljesebben fognak védekezni az antidemokratikus jellegű „reformok” ellen.

A polgári pártok közül a német néppárt a legjelentékenyebb. Elnök Scholz dr., hatvan év körüli magas férfi, ezüstös halántékkal, fekete-ezüst bajusszal, a Reichstag teljesen kihalt, néptelen palotájában fogad bennünket, ahol pártja tanácskozótermében éjjel-nappal megbeszéléseket tart. Mindjárt nyilatkozata elején határozott hangon érdekes kijelentéseket tesz:

— Ha a német polgárság — mondja — nem érti meg, hogy ütött az utolsó órája és hogy most érkezett el a legfőbb ideje annak, ha ugyanazt nem akarja, hogy itt gazdasági téren ószig, tég minden tönkremenjen — hogy öszszeszedje magát: akkor az összes pártoknak a Hindenburg-vonalon kell találkoznok, hogy szembeszállhassanak azzal a szociális tulzással, amellyel a polgári Németországot nem lehet kormányozni! Az előfeltételeket ehhez az egyesüléshez az én felhívásom szolgálhatja, mert akarom hinni, hogy ez a felhívás nem hangzik el nyomtalanul és a pártok szétföredését még meg lehet akadályozni! (Dr. Scholz az összes polgári pártokat közös választási hadjárat vezetésére hívta fel) — és a tárgyalások a német néppárt és az újonnan alakult nagy polgári középpárt: az állami párt között éppen a legutolsó napokban kerültek döntő stádiumba. Ennek a fejlődésnek az ellenségei nemcsak a szocialista pártban, hanem a nemzeti so-

cialisták között is ülnek, akik egész fel-fogásuk és politikai programjuk szerint radikális szocialisták és a polgárság lé-tének és boldogulásának alapjai ellen a lehető legélesebb harcot hirdetik.

Az őszi választások tehát egyszerűen ebben a kérdésben fognak lefolyni: akarja-e az ország azokat az elemeket, amelyeknek Hindenburg a mintaképük, vagy pedig akarja-e azokat, akik az ilyen ideál ellen küzdenek?... Hogy

Stresemann pártja, a német néppárt mit remél ettől a választástól?! Nem fél tőle — mert politikai és gazdasági téren is, mindig elsősorban és kizárólag az állam boldogulásáért küzdött.

Igen érdekes beszélgetést folytattunk az egyik vezető párt főtitkárával is, aki nagyon érdekesen válaszolt, hogy mik a német választók hangulatváltozásának az okai:

— A világ általános gazdasági válsága minálunk azért súlyosabb, mert nekünk még a háborus terheket is visel-nünk kell és mert Németország drágáb-ban termel, mint az egész világ. Német-ország ma a drágaság szigete. A körü-löttünk lévő államok, Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria, Olaszország valamennyien olcsóbbak és olcsóbban is termelnek. Ez persze megnehezíti a né-met exportot és súlyosabbá teszi a mi helyzetünket.

KÖZGAZDASÁG

Szeptember elsején kikerül a forgalomból az 5 és 20 lejes papírpénz

A beváltást nem hosszabbítják meg

Tegnap reggel a bukaresti Banca Nationala kormányzóságától körrrendelet érkezett a bank cluji fiókjához, amelyben a kormányzóság hivatkozva egy régebbi rendeletre, figyelmezteti az itteni fiókot, hogy a husz és 5 lejes papírpénzek törvényes forgalma szeptember else-jével megszűnik. A rendelet kimondja,

hogy eltérően a régi szokásoktól, a be-váltást nem fogják meghosszabbítani.

Felkéri továbbá a körrrendelet a Nemzeti Bank itteni vezetőit, hogy hozzák ezt a rendelkezést a publikum tudomására, mert a 20 és 5 lejes papírpénzeket 1930 szeptember 1-e után a Banca Nationala nem fogja elfogadni.

Hatalmas méretben mutatkozik ebben az esztendőben a világkereskedelem krízise

Egyes tengerentúli államok külkereskedelmének hanyatlása 50 százalékos — Az európai államok közül Anglia vesztett a legtöbbet — Németország tért hódított — Lengyelország és Dánia mutatott fel egyedül kereskedelmében javulást

Ez év első hónapjaiban a világkereskedelem erős és gyors hanyatlása állapítható meg a mult esztendővel szemben. Amennyiben ezen visszafejlődés az év többi hónapjaiban is megmarad, úgy az ezévi világkereskedelem legalább 10 százalékkal lesz mögötte a mult évinek. A tengerentúli államoknál a hanyatlás 50 százalékot is kitehet. Ezek a számok nyilván mutatják a világ gazdasági krízisének méreteit. A világkereskedelem hanyatlásának nagyrésze egyrészt egyes áruk áresésének a következménye. Például gabona- és textilárak sokkal erősebben estek, mint az érc- és vasárak. Franciaországban az áresés kisebb, mint Angliában. A külkereskedelem hanyatlása legjobban sújtja az Egyesült Államokat, amelynek exportja 20 százalékkal esett vissza. Az amerikai export 1930 első négy hónapjában 1447 millió dollárt tett ki a mult évi 1813 milliójával szemben. Havonként átlag 362 millió dollár értékű árut exportált ebben az évben Amerika, míg a mult évben 430 millió dollár értékű árut. Japán külkereskedelmének visszaesése 13 százalékos. Ez év első négy hónapjában 651 millió yen értékű árut exportált, míg a mult esztendőben 564 millió értékűt. Kanada export száma 291,8, 229,8 millió dollárral szemben, azaz exportja 25 százalékkal hanyatlott. Ausztrália 1930 év első két hónapjában exportjának 29,2 millió dollárról 15,2 millió dollárra való visszaesését állapította meg, ami tehát majdnem 50 százalékos. Az export erős visszaesése ebben az esetben a kedvezőtlen piaci viszonyokra vezethető vissza és különösen a nyersanyag és a mezőgazdasági termékek elhelyezése nehéz.

Az európai exportállamok közül leginkább Angliát érintete súlyosan a külkereskedelmi hanyatlás. Anglia ugyanis erős kontaktusban áll a tengerentúli

államokkal és ezek gazdasági krízise kihat az anyaországra is. Az angol export az év első négy hónapjában 241 millió dollárra esett vissza. Legkevesebb Németország vesztett a világkereskedelem hanyatlása következtében, mindamellett itt a jóvátételi kötelezettségek hatnak közre. Németország exportjának visszaesése ebben az évben jelentéktelen. Míg a mult esztendőben 4012 millió márka értékű árut exportált, addig ebben az évben 4047 millió márka értékű árut vitt külföldre Németország. Tehát a visszaesése mindössze 1 százalékos. Ez az eredmény nyilván mutatja, hogy Németország pozíciója a világkereskedelemben jelentősen erős, a világgazdasági krízis dacára exportját képes fejleszteni. Olaszország és Franciaország exportja ez év első négy hónapjában csak egész jelentéktelenül esett. Az előbbinél 8,5, a másodikon pedig 5 százalékos a hanyatlás. Meglehetősen jól tartották magukat a világkereskedelem porondján Hollandia és Belgium, amelyek alig 4-5 százalékos visszaesést mutatnak ki exportjukban. Svájc exportja 2 százalékos hanyatlást jelez és az év első harmadában 622 millió frank értékű árut exportált a mult évi 671 millióval szemben. Csak nagyon kevés ország van olyan, amely a világkereskedelem általános krízise dacára exportját emelni volt képes. Ez rendszerint abnormis körülményekre vezethető vissza. Ilyen például Svédország 13, Finnország 23 százalékos export emelkedése, miután mindkét államban az export a mult esztendőben a jég és hajózási viszonyok következtében sokat szenvedett. Kivételt tulajdonképpen csak Dánia és Lengyelország képezhetnek, amelyek ebben az esztendőben 13-14 százalékos javulást mutatnak ki külkereskedelmük terén.

A lengyel Griffel cég passzívja. Var-sóból jelentik: Közölte az Uj Kelet, hogy a stanislaui Eisig Griffel nafta-cég a lemburgi kereskedelmi bíróság-nál egyezségi eljárás megindítását kérte. A cég passzívái 1,32 millió dollárt tesznek ki. A fizetéseképtelenség számos lengyel bankot érint, a külföldiek közül a Wiener Bankverein és a Standard Nobel Company van erősen érdekelve a Griffel cégnél.

Kibővítik a jugoszláv hajóparkot. Zágrábból jelentik: A Jugoszláv Lloyd megvásárolta a Royal Mail Steam Pack et Company tulajdonát képező „Aragu-je” nevű luxusgőzöst. A pompás, 1925-ben épült hajót az adriai és földközi tengeri luxusutazásokra fogják fölhasználni. A Jugoszláv Lloyd ezenfelül egy modern 9000 tonnás tehergőzöst is vásárolt egy skót hajógyárban.

Világos szuterén helység

(200 négyz.-m.) raktárnak, műhelynek alkalmas, KIADO. Piața Unirii 20

Az orosz termés. Berlinből jelentik: A berlini orosz kereskedelmi képvisel-tekhez érkezett jelentések szerint, a Szovjet-Unióban ebben az évben 90 millió hektárt vetettek be. A tavalyi bevetett terület tízmillióval kisebb volt. Ennek megfelelően ezidén nagyobb hozadék is várható. A termés fokozása összefügg a traktorok alkalmazásával a mezőgazda-ságban. Ebben az évben együttesen 85 ezer traktor volt üzemben. Jövőre újabb 100.000 traktort fognak beállítani, úgy, hogy az összes állami és kollektivizált gazdaságok traktorokkal lesznek felsze-relve.

Ujabb fizetéseképtelenségek Német-or-szágból. Berlinből jelentik: A hanau P. Fues A. G. papírgyár fizetéseképtelen lett. — A Richard Müller chemnitz-i harisnygyár bejelentette fizetéseképtelen-ségét. A passzívák 440.000 márkát tesz-nek ki.

Csehszlovák-jugoszláv gazdasági tár-gyalások. Prágából jelentik: Beavatott körökben azzal számítanak, hogy Cseh-szlovákia és Jugoszlávia között még ez év szeptemberében megkezdődnek a tár-gyalások. Azt hiszik, hogy a tárgyalá-sok nagyobb akadályok nélkül fognak lezajlani. A csehszlovák előmunkálatok-al elkészültek.

A bécsi mintavásárt szeptember 7. és 13-ika között tartják meg. A vásáriga-zolványok, melyeknek ára 150 lej, kap-hatók már a Kereskedelmi és Iparka-maránál.

Románia sőt exportál Magyarorszá-g-ba. Románia és Magyarország között ér-dekes és egyben nagyfontosságú csere-akció terve lép a megvalósulás stádium-mába ebben az évben. A két állam kö-zött folyó tárgyalásokon ugyanis meg-vitatásra került a Magyarországra irá-nyuló sokivitel kérdése is. A tárgyalá-sokon olyan értelmű megállapodás tört-ént, hogy az exportált só ellenértéké-ben Magyarország mezőgazdasági gépe-ket szállít Románia számára. A csereak-cióval tegnap a gazdasági bizottság ül-se is foglalkozott.

Az oroszországi import lebonyolításá-ra szindikátus alakul Magyarországon. Budapestről jelentik: Közgazdasági kö-rökben nagy szenzációt kelt az a hír, hogy pénzesport alakult a magyar fő-városban, amely sőt, fát és puhafát óhaját importálni Szovjetországból. Illetékes helyen cáfolják a só és szénim-portról szóló hírt, de tudnak arról, hogy a puhafát-import lebonyolítására rövi-desen szindikátus alakul, a legelőkelőbb budapesti facegekéből.

A sör olcsóbbátétele érdekében tanács-koztott a sörgyárosok egyesülete. Az Erdé-lyi és Bánati sörgyárosok Egyesülete szerdán és csütörtökön, augusztus 13-án és 14-én ülést tartott Brassóban, Czell Jenő és Farkas Imre elnöklete alatt. A gyűlésen megállapítást nyert, hogy ugy az új szeszadótörvény, mint az újabb meg-tett kormányintézkedések csak fo-kozták az erdélyi sörpar amugy is su-lyos helyzetét. A fogyasztás nagymérvű visszaesésének további megakadályozá-sa, a fölösleges költségek leépítése és így a sörnek a fogyasztás részére ol-csóbbátétele kérdésében a gyűlés egy bizottságot küldött ki. Ezen kívül a gyű-lés folyó ügyeket tárgyalta.

Exportja akarjék szorítani a román szesztermelést. Bukarestből jelentik: Pompiliu Joanitescu pénzügyi adminis-ter a napokban nyilatkozott a szeszipari problémával kapcsolatban és kifejtette, hogy a szeszgyáraknak exporttermelő-re kellene berendezkedniök, mert a bel-földi fogyasztás nem tudja kellően fog-lalkoztatni a gyárakat. Szakmai körök-ben ezzel kapcsolatban az alábbiakat mondták lapunk munkatársának: — Ahhoz, hogy a szeszgyárak exportra is berendezkedjenek, szükség volna arra, hogy a belföldi fogyasztásban rendezett állapotok legyenek. Nálunk még a leg-rendezettebb viszonyok között sem lehet-tett többet eladni 6000 vagonnál, amely-hez viszonyítva dumpingáron 1000 va-gonnal lehetne exportálni, ha a belföldi fogyasztást a magas adó, a feketeszesz a kisütők rendszerre nem csökkentette volna minimumra a szesztermelőipar számára. Amint a fenti nyilatkozatból kitűnik, Pompiliu Joanitescu adminisz-ter koncepciója nem realizálható és a helyzetben csak egy új, az eddiginél jobb szeszrendszerrel lehetne segíteni, ami egészségtelen állapot a székmevetők véleménye szerint.

esőkent le. Es latoknál tartunk: itottak össze sta-apest „A fürdői-ivül méltán tart-ák városa” elne-ndoni Rotschild, van a világ leg-teménye, buda-latt kedveskedni-ternek és elmon-en oly ritka pél-yekek gyűjteményé-álni. Az egyik-irtó vállalat igaz-erint minden la-esik.

közlelben. Páris-a fővárostól nya-ei erdőben más-ott. Embereleke-ebben a hónapba-

he esatornán. Pá-zakfrancia partok-e esatornán rend-n. A hajózást és-lett szüntetni.

SAGOT KÖVE-T FELESÉGE-BSBAN HIVTA-llent jelentik: Wald-ittenhofeni gazda-okból követett el-Imann a szérűben-Felesége délben-nyitva az ebédhez-egyenesen az istál-A gazda előfött-rt, hogy alaposan-Waldmann az-ent a szérűbe, ahol

Moszkvában szakszervezeti kongresszusa

16. Moszkvából je-nunista szakszerve-ongresszusa ma kez-eresben. Orosz de-ébszáz más állam-t ves a kongressz-

bb kincs és ennek a-rtása a paptamási-i-ANIA-ívása által érhető el-ndentűtt!-RENC Cluj, Strad-ncu 18.

velevő intézet- királyné-ut 50 sz.

aktanfolyam-ignyelveken-ítikai tovább-íveszet. Zene-rt.

Vallásos nevelés!

ető Tolmácsok I.

LIA

gyan kell nézni,

lehet

és költségekben meg-

tani,

lehet

enulás nélkül

megértetni

L-ROMAIG

NTI REZSÓ

520 ol- L 170

fűzve... T könyvosztályában

Uj Keletben

Uj kedvezmény vendégeknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott **20%** kedvezményt szobaárainkból **10%** kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb valtni közölni.

PARK SZÁLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

Színház—Mozi

Mult és jövő Párizsi színházi levél

A mult

Párizs, augusztus 16. A Revue des Deux Mondes-ban Lerogue — Rostand meghitt barátja — rendkívül érdekes adatokat tesz közzé az elhunyt drámaíró egyik tervéről.

Rostand dicsőséges pályáján nem felelt az élet legnagyobb kérdéseire: nem választott arra, hogy milyen viszonyban van a halál a megsemmisülés gondolatával?

Gyakran beszélt arról, mi lenne, hogy ha valami csodálatos véletlen folytán a tudomány szinte korlátlanul meghosszabbítaná életünket? Maga ez a hír valóságos forradalomba hozná az egész emberiséget, fölháborítaná a társadalmi rendet, megbolygatná az emberek munkáját. A halálfelelem nélkül szinte dolgozni se tudnánk.

Ez volt a véleménye. A halálfelelem ösztönöz bennünket arra, hogy földi életünkben kifejezzük egyéniségünket s örökkévalóságot biztosítsunk számunkra.

Ezt a gondolatát drámai formába is öntötte, melynek megmaradt a vázlata, a terve.

Hőse Albertus Magnus, a középkori legenda alakja, akit annakidején híres tudósok tartottak, felülmúlhatatlan varázslónak.

A varázsló készít egy gépet, oly tökéletest, hogy mindenki élneket tartja. Afele gélem ez, mely mozog, beszél, cselekszik, anélkül, hogy az Isten belehelte volna azt a szikrát, mely nélkül nincs igazi élet.

A varázsló tanítványa Aquinoi Szent Tamás, aki csak Istenben hisz, borzadva szemléli a gépembert. Nem tagadhatja azt, hogy — ember. Ugy érzi, hogy a sátán fabrikálta próbára tenni hitét. Viszont mesterében, Albertus Magnusban se kételkedhetik.

Egy napon találkozik a gélemmel; beszélget vele s mikor a gépembert arról szól, hogy élet lehet isteni beavatkozás nélkül is, ráveti magát, összetöri.

Albertus Magnus látja a pusztítást. Próbálja összerakni a bábót s ekkor történik a tulajdonképpeni csoda. Ez a gépember — pusztulása küszöbén, a halála előtt — megszólal, de nem úgy, mint azelőtt, hanem lélekkel és fájdalommal teljesen, sir, jajveszékkel, emberre válik.

Rostand szeretettel foglalkozott ezzel a drámatervével, de közben kitért a háború s a háború végén meghalt, spanyol náthában.

A jövő

Miomandre, a szellemes, francia író óriási színházi fölfedezéssel áll elő.

Öt-hatszáz év múlva a hangos filmek teljesen elfeledtetik majd a színházakat, senkise fogja tudni, mi fán terem a színház.

Ekkor egy lelkes és leleményes ifjú fölkeres egy moziigazgatót s így szól:

— Oriási ötletem van. A hangos film szereplőit színészekkel helyettesítem, huszár emberekkel, akik igazán megjelennek és igazán beszélnek. Tessék elképzelni, igazán beszélnek! Mégpedig nem rögtönöznek, hanem szerepüket, melyeket az írók előre leírnak, szóról-szóra megtanulják.

Az ötlet nagy tetszésre talál a moziigazgatónál, megveszi tőle sokezer dollárért s akkor újra fölfedezik és megalapítják a színházat.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap este 9 órakor: Az Andrássy uti Színház teljes kabaréegyüttesének vendégföllépése, bucsu-vendégjátéka. Berky Lili, Dajbukát Ilona, Jankovszky Mara, Bársony István, Gózon Gyula, Ihász Lajos és Berky Józsa föllépésével. Rendes helyárak Sorozatszám: 355.

Hétfőn 3, 6 és este 9 órakor ünnepi filmelőadás: Brodway-Melody. Leg szenzációsabb hangos, zenélő, ének lő, beszélő film-operette, 10 felvonásban). Árulás. (Hatalmas film-dráma 8 felvonásban. Putty Lyával, Lars Hansonnal és Warvik Warddal. Helyárak 3 és 6 órakor: 20 és 10 lej. Este 9 órakor: 30, 20 10 lej.

Kedden 3, 6 és este 9 órakor: Brodway-Melody és Árulás.

Szerdán este 9 órakor: Sárga liliom. (Bíró Lajos világsikert aratott színműve. Nagyon olesó mozihely-árrakkal. Kaszab Anna föllépésével. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 356.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A marokkói kémnő. Rejtélyes történet, a főszerepekben: Várkonyi Mihály, Jetta Goudal és Josef Schildkraut. Vasárnap délután 3, fél 5, 6 és fél 8 órakor: Pat és Patachon esete Josephine Backerrel. Helyárak: 20 és 10 lej.

Hétfőn 3, 6 és 9 órakor kettős műsor. Három óras előadások: I. Brodway-Melody. (A legtökéletesebb zenélő, beszélő, hangos film-operett 10 felvonásban, a főszerepekben: Anita Page, Bessie Lowe). II. Árulás. (8 felvonásos társadalmi dráma. Főszereplők: Putty Lyá, Lars Hanson, Warvik Ward. Kettős nagy műsor. Helyárak 3 és 6 órakor: 20 és 10 lej, este 9 órakor: 30, 20 és 10 lej.)

Kedden 3, 6 és este 9 órakor: Brodway-Melody és Árulás. (Kettős nagy műsor, 3 óras előadások. Helyárak d. u. 3 és 6 órakor 20 és 10 lej, este 9 órakor 30, 20 és 10 lej.)

Szerdán csak 3 és 6 órakor: Brodway-Melody és Árulás. (Kettős műsor, 3 óras előadások. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Csütörtökön 3, 5 és 7 órakor grandiózus ujdonság: Nevada. (Az amerikai filmművészet legújabb mester alkotása. Főszereplők: Cary Cooper és Thelma Todd. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Pénteken 3, 5 és 7 órakor: Nevada. Szombaton 3, 5 és 7 órakor: Nevada. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A cirkusz gyermeke. Regényes történet az artisták életéből.

CORSO FILMSZÍNHÁZ

Gyönyörű hangos és zenés film, premier A pokol rabjai. Izzalmas kalandor-dráma a végtelen homokislatban. Főszerepekben: John Gilbert, Ernest Torrence, Mary Nolan. Műsor előtt: Titta Ruffo énekel.

URANIA MOZGO

Nagy premierfilm: A borzalmak színháza. Izzalmas bűnügyi dráma Paul Leni rendezésében. Főszerepekben: Laura la Plante, John Bolles. Ezenkívül: 2 felvonásos burleszk és a legújabb UFA journal.

CARMEN MOZGO

Két szenzációs három óras előadás 18 felvonásban. I. Por és hamu 10 felvonásos dráma. Főszerepekben: Lon Chaney. II. Óceán riválsai, szenzációs kalandorfilm 8 felvonásban. A főszerepekben: William Boyd.

EDISON FILMSZÍNHÁZ

Két szenzációs 3 óras előadás 18 felvonásban. I. Titokzatos futár 10 felvonásos dráma. Főszerepekben: Ivan Mosjoukine, Lil Dagover. II. Betegpótló, 8 felvonásos vígjáték. S. Chaplin, Patsi Ruth Miller.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 17.

Bukarest. 10.30: Egyházi zene. 11: Rádiózenekar. 12: Beszélőújság, grammo fón. 16: Dinicu-zenekar, könnyű é román zene. 18.15: Grammfón. 21: A rádiózenekar szimfónikus hangversenye Baumann-Radolescu Róza közreműködésével. 20.45: Szimfónikus hangverseny. 21. 45: Táncezene a Lidó-medencéből.

Budapest. 8: Szent Imre szoborleplezési ünnepségnek helyszíni közvetítése a Horthy Miklós körtérről. 10: Egyházi zene. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.20: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

Utána: A m. kir. Operaház tagjainak alakult zenekar hangversenye. —

Bellini: A puritánok — nyitány. Chopin: E-moll zongoraverseny. Beethoven: V. szimfónia.

2: Grammfónhangverseny. 3.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata: A szilva feldolgozása.

4: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

5: Szalonzenekari hangverseny. 6: Felolvasás.

6.30: Egyfelvonásosok a Studióból. Két ember a bányában. Irta Herczegh Ferenc. Rendező Pethő Attila.

7.30: Sport- és löversenyeredmények.

7.50: Zenekari hangverseny. 9.20: To mesányi János felolvasása: A vizslulai csoda. Bárdy-Briesemeister Ilona énekszámái.

9.50: Pataki-jazz. 10.50: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

Majd: Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye.

Basel. 21: Bern. 22: Szórakoztató zene.

Berlin. 19.20: Szórakoztató zene. — 20: Népszerű hangverseny.

Bern. 21: Trió. 21.25: Gyógytermi zenekara. 22: Szórakoztató zene.

Belgrad. 21: Tarka zenés óra. 22.25: Séta Európán keresztül.

Pozsony. 18.15: Táncezene. 19.30—22.15: Prága. 22.20: Jazz.

Breslau. 19.35: Bariton dalok. 20—0.30: Berlin.

Brit nemzeti műsor. Szimfónikus hangverseny.

Brünn. 22.15: Prága. 22.20: Pozsony Frankfurt. 20: Mont titka, hangjáték. 21: Hangverseny Ostendéből. — 22.50—0.30: Jazz.

Genova. 20: Grammfón. 20.40: Varney: „Fanfan la tulipe“ operet.

Hamburg. 20: Zenei bemutatás. 23: Táncezene.

Hilversum. 21: Rádiózenekar. 21.25: Hangjáték. 22.05: Rádiózenekar. 22.40: Grammfón.

Hüzen. 19.55—22.20: Rádiózenekar. 22.20: Egyházi zenekar.

Kalundborg. 20: Hangverseny. 21.20 Fabricius esellőművész játéka. 21.50: Rádiózenekar. 22.50—0.30: Vendéglői táncezene.

Kattovic. 22.30: Hangversey Krakóból. 23.15: Táncezene.

Kaunas. 22.30: Hangverseny. Kassa. 22.15: Prága. 22.20: Pozsony. Köln. 20: Tánccok és indulók. 21.00: Hangverseny.

Königsberg. 20.10: Népszerű hangverseny. 22.30—24: Táncezene.

Leipzig. 19.30: Herrmann Hans zeneszró estje. 21: Lakodalmi zene. — 22.15:—0.30-ig táncezene.

Ljubljana. 20: Rádiónégyes. 22.15: 22.15: Jazz.

München. 19: Bach-művek. 20: Mikrofoniport. 21: Leipzig. 24-ig kávéházi zene.

Milánó. 19.20: Könnyű zene. 20.40: Kálmán Imre Csikágói heregnő operettje.

Oslo. 20: Operazene. 22.10: Táncezene grammfónon.

Prága. 19.30—22: Szindarab. 22.20—23.30: Pozsony.

Poznan. 20.15: Vegyeskar. 20.45: Zongorajáték.

Róma. 21.02: Puccini: A köpeny. Mascagni: Parasztszület.

Stockholm. 17.55: Harangjáték. — 19.15: Hangverseny. 22.55: Grammfón.

Stuttgart. 20: Frankfurt. 21: Nagy hangverseny. 22.45—0.30: Jazz.

Toulou. 18—20: Mozi zenekar. 21: Operarészletek.

Varsó. 19.40: Grammfón. 23: Táncezene.

Bécs. 19.10: Gottesman hegedü- és Wolfsohn zongoraművész játéka. 20.10 Meglepetések. Utána a Gangelbergerzenekar.

Zürich. 20: Huncut és drasztikus dalok.

Zágráb. 20: Krisztus-passzió közvetítése.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 18.

Bukarest. 17: Rádiózenekar. 18.10: Popescu-Branesti operaénekesnő estje. 19: Grammfón. 19.40: Rádiógyetem.

20: Rádiókvintett (Schumann). 20.45: Istratty Edgar énekelőadása. 21.15: Theodorescu hegedűművész játéka.

Budapest. 9.15: A Postás zenekar hangversenye. Král N.: Huszárok — induló. Waldteufel: A korcsolyázók — keringő. Suppé: Reggel, délben, este

Bécsben — nyitány. Halévy: A zsidónő — ábránd. Strobl: A menyasszony imája. Csellószó. Kraul: Mi jön most — egyveleg. Rózsavölgyi: Magyar kör tánc.

9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó.

12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. Amadei: Szvit. Bach: Sarabande. Delibes: Passepied. Ürményi—Baneth: A szél sir — tangó. Gabriel—Marie: Trés precienis — meüett. Franck—Shepard: Sylvery moon — keringő. Vértes: Napolitana — blues. Gilbert: Oh! Oh! Oh! — fox.

12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Hírek.

4: „A szegénygondozás“. 4.45: Pontos időjelzés.

5: Rezek Román novellái: A sirkó-faragó. Jóbarátok.

5.30: Győri Lakatos Misi és cigányzenekarának hangversenye.

6.45: Rádióamatőr-posta. 7.25: A Magyar Cserkészszövetség előadása.

8.20: A Szent Imre ünnepség. — Helyszíni közvetítés. Utána: Pontos időjelzés. Majd: Vidám est. Konferál Szász Il.

Berlin. 19.30: Népdalok. 0.30-ig tánczene.

Belgrad. 19.30: Népdalok. 20: Zongorajáték. 21: Rádiónégyes.

Pozsony. 18: Schumann: F-dur zongoratrió. Saint-Saens: F-dur trió. — 19.30—22.55: Prága.

Breslau. 19.30: A sziléziai filharmónikusok játéka. 20.50: Wolf Hugó-est.

Brit nemzeti műsor. 20: Szimfónikus Wagner-est. 22.20: Szeptett. 23: Táncezene.

Bern. 17: Pozsony. 18—22.55: Prága

Genova. 20: Grammfón. 21: Szimfónikus hangverseny.

Hamburg. 20: Derüis versek és elbeszélések. 22.30: Alkalmi előadások. — 22.50: Kávéházi zene.

Hüzen. 18.20: Grammfón. 19.40—22.40: Házi zenekar.

Kalundborg. 20: Operazene. 22.05: Különböző népek zenéje.

Kattovic. 20.15: Zene Varsóból. 23: Táncezene.

Kaunas. 19: Grammfón. 21: Kamarazene.

Köln. 20: Tánccok és indulók. 21.00: Hangverseny.

Königsberg. 20.10: Népszerű hangverseny. 22.30—24: Táncezene.

Leipzig. 19.30: Herrmann Hans zeneszró estje. 21: Lakodalmi zene. — 22.15:—0.30-ig táncezene.

Ljubljana. 20: Rádiónégyes. 22.15: 22.15: Jazz.

München. 19: Bach-művek. 20: Mikrofoniport. 21: Leipzig. 24-ig kávéházi zene.

Milánó. 19.20: Könnyű zene. 20.40: Kálmán Imre Csikágói heregnő operettje.

Oslo. 20: Operazene. 22.10: Táncezene grammfónon.

Prága. 19.30—22: Szindarab. 22.20—23.30: Pozsony.

Poznan. 20.15: Vegyeskar. 20.45: Zongorajáték.

Róma. 21.02: Puccini: A köpeny. Mascagni: Parasztszület.

Stockholm. 17.55: Harangjáték. — 19.15: Hangverseny. 22.55: Grammfón.

Stuttgart. 20: Frankfurt. 21: Nagy hangverseny. 22.45—0.30: Jazz.

Toulou. 18—20: Mozi zenekar. 21: Operarészletek.

Varsó. 19.40: Grammfón. 23: Táncezene.

Bécs. 19.10: Gottesman hegedü- és Wolfsohn zongoraművész játéka. 20.10 Meglepetések. Utána a Gangelbergerzenekar.

Zürich. 20: Huncut és drasztikus dalok.

Zágráb. 20: Krisztus-passzió közvetítése.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 18.

Bukarest. 17: Rádiózenekar. 18.10: Popescu-Branesti operaénekesnő estje. 19: Grammfón. 19.40: Rádiógyetem.

XIII EV
Cluj—
augu
5690

Uj Kele
és bánát

Ölkeink
forrás me

Xóiratok
megörné

Hát m

Mióta az a erőrekapott R első csoda: A rendeletben u hatóságokat, — örségeket — közőkkel fojts gü rendezará ségév teszi a mita gyülések hivatásos izga sát.

Vegyes érze zünkben a bu első komoly antiszemita ag óta. Vegyes é dunk maradék solni a kormán nak. Hogyan szen ez a rend nappal később mint ahogy az kéje és a zsid biztonsga me

Három hóna küll! És milyen amelyek mind zsidó fájdalom Három hónap, szoros értelmél antiszemita ag függött, hogy kait borítják la zsidókat és hol kot. Három adott a kormá tiszemita agita hogy egész fal vátehetetlenül sorsban elő sz meztetésre, min den követelésre volt a válasz.

— Ugyan, h solyogott a be gyerekek, csak Hiába figyel hogy ennek a tétje, a belügy akkor fagyott, másután sodró marosi, délbuk vak és amiko dörrént az a Anghelescu be ki akarta oltá meg a kormá szánta magát üssön szét a közőtt, akik m ből uszította a a zsidók ellen. tak a hatóság

A közigazgatá szolgálati fó gálatási fóru tási hatóságok Ebben a verse don és hábori antiszemita ag lai joggal hihe a kormánytól kos cselekedete

Mialatt a fé let késett, Dan templomban s harangokat és nyék parasztja tel bódítottak kergetik a fal dönfutóvá tett ingatlan vagy geti vezetőigy intézkedés hiá vállán, amiko nak jelentette egyszerűen me rancs teljesítés volna már ez a let, nem égett zódtak volna ceavában pogr került volna s